
Maakuntahallitus

AIKA 16.11.2020 klo 08:30 - 11:04

PAIKKA Microsoft teams-kokous. Strateginen kokous.

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
115	Kokouksen järjestäytyminen	4
116	Maakuntavaltuuston kokouksen 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 täytäntöönpano Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden osalta	5
117	Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden tilannekatsaus maakuntavaltuustolle	7
118	Suomenlahden merialuesuunnitelman ehdotuksen hyväksyminen	8
119	Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan hyväksyminen	20
120	Maakuntavaltuusto- ja hallitustyön arviointi ja kehittäminen	31
121	Lausunto Pohjois- ja Keski-Espoon osayleiskaavaehdotuksesta	33
122	UKRI-projektin perustaminen Uudenmaan koronaepidemian aiheuttaman kriisitilanteen vaikutusten lieventämiseksi sekä sen vaikutukset vuoden 2020 talousarvioon	45
123	Johtajien antamat lausunnot	49
124	Valmistuneita julkaisuja	50
125	Kokousaikataulu tiedoksi	51
126	Vuoden 2021 talousarvion sekä vuosien 2021-2023 toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen; Uudenmaan liiton aluekehitysrahaston sääntöjen muuttaminen	52

OSALLISTUJAT

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
LÄSNÄ	Heijnsbroek-Wirén Mia	Jäsen	
	Hopsu Inka	Jäsen	
	Ihanus Jukka	Jäsen	
	Juurikkala Timo	I varapuheenjohtaja	poistui klo 11.00 §123 kohdalla
	Karhuvaara Arja	Jäsen	
	Kiljunen Kimmo	Jäsen	poistui klo 10.32 §119 kohdalla
	Launiala Mimmi	Jäsen	poistui klo 9.51 §115 kohdalla
	Lompolo Kirsi	II varapuheenjohtaja	
	Markkula Markku	Puheenjohtaja	
	Meri Otto	Jäsen	pöytäkirjantarkastaja
	Pahlman Irma	Jäsen	pöytäkirjantarkastaja
	Salonen Pasi	Jäsen	
	Taipale Kaarin	Jäsen	
	Vesikansa Sanna	Jäsen	poistui klo 11.00 § 123 kohdalla
Pajula Matias	Varajäsen		
Ilonen Jarkko	Varajäsen	siirtyi Launialan varajäseneksi klo 9.51 §115 kohdalla	
Valtonen Mikko	Varajäsen	siirtyi Kiljusen varajäseneksi klo 10.32 §119 kohdalla	
Adlercreutz Anders	varajäsen, strateginen kokous	liittyi kokoukseen klo 8.35 §115 kohdalla	
Räsänen Joonas	varajäsen, strateginen kokous	poistui klo 10.21 §119 kohdalla	
Holopainen Mari	MV:n pj.		
Luhtanen Leena	MV:n I vpj.		
Muurinen Seija	MV:n II vpj.	liittyi kokoukseen klo 8.33 §115 kohdalla	
POISSA	Rissanen Laura	Jäsen	
MUU	Savolainen Ossi	Maakuntajohtaja	
	Eskelinen Juha	Johtaja, aluekehittäminen	
	Vikman-Kanerva Merja	Johtaja, aluesuunnittelu	
	Kanerva Inka	Viestintäjohtaja	
	Autioniemi Paula	Hallinto- ja talousjohtaja	
	Tikkanen Inka	Va. hallintojohtaja	
	Elo Seija	Viestintäpäällikkö	
	Setälä Liisa	Hallintopäällikkö	
	Hynninen Jukka	Tietohallintopäällikkö	
	Suursalmi Tero	Lakimies	

ALLEKIRJOITUKSET

Markku Markkula
Puheenjohtaja

Paula Autioniemi
Sihteeri

KÄSITELLYT ASIAT

115 - 126

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

___ / ___ 2020

___ / ___ 2020

Otto Meri

Irma Pahlman

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

26.11.2020

Maakuntahallitus**§ 115****16.11.2020**

Kokouksen järjestäytyminen**MHS 16.11.2020 § 115**

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- toteaa, että kyseessä on maakuntavaltuuston 29.8.2017 § 23 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet.
- valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa (Mimmi Launiala, Otto Meri).

Päätös:**Maakuntahallitus päätti**

- todeta kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi
- että kyseessä on maakuntavaltuuston 29.8.2017 § 23 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet.
- valita pöytäkirjantarkastajiksi Otto Meren ja Irma Pahlmanin.

Merkittiin pöytäkirjaan selostettavina asioina:

- Hiilineutraali Uusimaa 2035, ilmastotiekartta, johtava ilmastoasiantuntija Pia Tynys
  - Maakuntavaltuusto- ja hallitustyön arviointi ja kehittäminen, va. hallintojohtaja Inka Tikkanen
  - Talousarvio 2021 ja toimintasuunnitelma 2021-2023, maakuntajohtaja Ossi Savolainen.
-

Maakuntahallitus**§ 116****16.11.2020**

Maakuntavaltuuston kokouksen 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 täytäntöönpano Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden osalta**MHS 16.11.2020 § 116**

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään maakuntavaltuuston Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta koskevien päätösten panemista täytäntöön. Helsingin hallinto-oikeudella on käsittelyssään kaavakokonaisuudesta tehdyt valitukset, mutta niitä koskevaa lausuntopyyntöä ei ole vielä saatu.

Asian yksityiskohtainen selostus

Maakuntahallitus päätti 19.10.2020 § 103 käsitellä tässä kokouksessaan maakuntavaltuuston kokouksen 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 täytäntöönpanon koskien Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta; § 20 - 22 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat.

[Mv:n pk 9.6.2020](#)

[Mv:n pk 15.6.2020](#)

[Mv:n pk 25.8.2020](#)

Maakuntahallitukselle esitetään maakuntavaltuuston Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta koskevien päätösten panemista täytäntöön.

Helsingin hallinto-oikeudella on käsittelyssään Uusimaa- kaava 2050 kokonaisuutta koskevat valitukset, mutta valituksia ei ole vielä saatu tiedoksi, eikä niitä koskevaa lausuntopyyntöä.

Maakuntavaltuuston päättämät toimenpideoitteet

Maakuntavaltuusto hyväksyi edellä mainitussa kokouksessaan kaksi toimenpideoitetta.

Toimenpideoite koskien Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa § 20:

- Luoma-Mankin alueen raskaan raideliikenteen varikon osalta maakuntavaltuusto edellyttää, että Natura-arvioinnissa esitetyt lieventämistoimet toteutetaan täysimääräisesti ja huomioidaan Espoonlahden pohjukan merkitys osana lintuvesien suojeleohjelmaa.

Maakuntahallitukselle esitetään, että toimenpideoite otetaan huomioon toimiston valmistelutyössä ja sen toimittamista tiedoksi Väylävirastolle, Uudenmaan ELY:lle, HSL:lle, Espoon kaupungille ja Kirkkonummen kunnalle. Toimenpideoite koskien Itä-Uudenmaan maakuntakaavaa § 21:

- Hyväksyessään maakuntakaavan Uudenmaan maakuntavaltuusto toteaa, että Porvoo-Askola välille mahdollisesti rakennettavan voimalinjan toteutus on valmistettava hyvässä yhteistyössä maanomistajien kanssa, niin että alueen asukkaille ja yrittäjille aiheutuu linjasta mahdollisimman vähän haittaa.

Maakuntahallitukselle esitetään, että toimenpideoite otetaan huomioon toimiston valmistelutyössä ja sen toimittamista tiedoksi Porvoon kaupungille,

---

Askolan kunnalle ja Kymenlaakson sähkö Oy:lle.

Asian taustat

Kuntalain 96 § nojalla maakuntahallituksen tulee valvoa maakuntavaltuuston päätösten lainmukaisuutta. Jos maakuntahallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, maakuntahallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Uudenmaan liiton hallintosäännön 89 § mukaan tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen maakuntavaltuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpideoitteen. Toimenpideoite osoitetaan maakuntahallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa maakuntavaltuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää selostusosassa mainituin perustein

- todeta, että maakuntavaltuuston päätökset 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 koskien Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta; § 20 - 22 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, ovat syntyneet säädetyssä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltansa, eivätkä päätökset ole muutoin lainvastaisia
- panna edellä mainitut päätökset täytäntöön
- toimittaa maakuntavaltuuston päättämät toimenpideoitteet koskien Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoja tiedoksi selostusosassa mainituille tahoille.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Tero Suursalmi 050 569 3391

Päätös:

Maakuntahallitus päätti selostusosassa mainituin perustein

- **todeta, että maakuntavaltuuston päätökset 9.6., 15.6. ja 25.8.2020 koskien Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuutta; § 20 - 22 Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, ovat syntyneet säädetyssä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltansa, eivätkä päätökset ole muutoin lainvastaisia**
- **panna edellä mainitut päätökset täytäntöön**
- **toimittaa maakuntavaltuuston päättämät toimenpideoitteet koskien Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoja tiedoksi selostusosassa mainituille tahoille.**

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee täytäntöönpanoa

Päätösote: Väylävirasto, Uudenmaan ELY, HSL, Espoon kaupunki, Kirkkonummen kunta, Porvoon kaupunki, Askolan kunta ja Kymenlaakson sähkö Oy

Maakuntahallitus**§ 117****16.11.2020**

Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden tilannekatsaus maakuntavaltuustolle**61/06.01.03/2020, 60/06.01.03/2020, 59/06.01.03/2020****MHS 16.11.2020 § 117**

Tiivistelmä

Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen sekä Uudenmaan rakennesuunnitelman muodostamasta kokonaisuudesta käytetään nimeä Uusimaa-kaava 2050. Vaihemaakuntakaavat on hyväksytty valtuustossa 25.8.2020.

Maakuntahallituksessa 16.11.2020 käsitellään valtuuston hyväksymispäätösten täytäntöönpanoa. Valtuuston hyväksymispäätöksistä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen.

Joulukuun maakuntahallituksessa 7.12.2020 tullaan päättämään vaihemaakuntakaavojen mahdollisista voimaantuloista. Samassa kokouksessa esitellään vaihemaakuntakaavoista tehdyt valitukset. Lausunto Helsingin hallinto-oikeudella tehdyistä valituksista käsitellään maakuntahallituksessa 25.1.2020.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden tilannekatsauksen tiedoksi
- viedä sen tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Ilona Mansikka 040 5249186

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **merkitä Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuden tilannekatsauksen tiedoksi**
- **viedä sen tiedoksi maakuntavaltuustolle.**

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Maakuntahallitus	§ 56	27.04.2020
Maakuntahallitus	§ 105	19.10.2020
Maakuntahallitus	§ 118	16.11.2020

Suomenlahden merialuesuunnitelman ehdotuksen hyväksyminen

298/06.03.01/2019

MHS 27.04.2020 § 56

Tiivistelmä

Suomeen laaditaan koko merialueen, aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavaa merialuesuunnitelmaa, jolla sovitetaan yhteen meren eri käyttömuotoja. Suunnitelman tarkoituksena on tukea meren kestäväää käyttöä sekä parantaa merellisten elinkeinojen harjoittamisen edellytyksiä ja meriympäristön tilaa.

Syksyn 2019 ja kevään 2020 aikana rannikkomaakuntien liitot ovat valmistelleet yhteisen merialuesuunnitelman luonnokset yhteistyössä ympäristöministeriön, valtion viranomaisten, sidosryhmien ja osallisten kanssa. Merialuesuunnitelman luonnoksen kokonaisuus koostuu kolmesta maantieteellisestä osasta: Suomenlahti, Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa sekä Pohjoinen selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri. Uudenmaan ja Kymenlaakson liitot vastaavat Suomenlahden alueesta.

Kevään 2020 aikana kaikkien rannikkomaakuntien maakuntahallituksissa esitellään suunnitelmaluonnosta ja päätetään sen asettamisesta nähtäville ja lausunnoille. Uudenmaan osalta tässä maakuntahallituksen kokouksessa tehdään päätös Suomenlahden merialuesuunnitelman luonnoksen asettamisesta julkisesti nähtäville.

Asian yksityiskohtainen selostus

Suomeen laaditaan ensimmäistä kertaa koko merialueen, aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavaa alueellista suunnitelmaa, jolla sovitetaan yhteen eri käyttömuotoja. EU:n merialuesuunnittelua koskevan direktiivin perusteella kaikissa EU-maissa laaditaan vastaavat merialuesuunnitelmat vuoden 2021 kevääseen mennessä.

Merialuesuunnitelman tarkoitus ja luonne

Suunnitteluprosessissa iso rooli on ollut Suomen ensimmäisen merialuesuunnitelman luonteen, sisällön ja merkintöjen määrittelyissä. Niitä on työstetty lukuisissa kartta- ja teematyöpajoissa. Valmistelussa on päädytty näkemykseen, että merialuesuunnitelma on meriympäristön hyvää tilaa vaaliva, sinisen talouden toimintojen strateginen kehittämissasiakirja, jota havainnollistetaan kartalla. Karttamerkinnöillä kuvataan symbolisesti merialueiden arvoja ja nykyisten ja mahdollisten uusien toimintojen tulevaisuuden potentiaaleja ja niiden vaihtoehtoista sijoittumista koko Suomen merialueilla.

Suunnitelman tarkoituksena on tukea meren kestäväää käyttöä sekä parantaa merellisten elinkeinojen harjoittamisen edellytyksiä ja meriympäristön tilaa.

Suomessa merialuesuunnitelma laaditaan muista maista poiketen alueellisella tasolla. Suunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen eikä se kuulu

---

kaava- tai alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään. Suunnitelman luonne on yleispiirteinen ja strateginen. Se on tavoitteellinen, suuret linjat, ylimatekunnallinen, rajat ylittäviä intressejä ja mahdollisuuksia osoittava.

Merialuesuunnittelu tukee liittojen muita tehtäviä kuten maakuntakaavoitusta, aluekehitystehtäviä sekä hanke- ja muuta suunnittelua tuottamalla tietoa ja tunnistamalla potentiaaleja, intressejä, konflikteja ja reunaehtoja. Merialuesuunnitelmassa esitetään parhaan käytettävissä olevan tiedon perusteella potentiaaleja, mutta toimintojen tarkempi sijoittelu ratkaistaan varsinaisissa kaavoitus- ja lupaprosesseissa. Toiminnot voivat sijoittua myös muualle, kuin merialuesuunnittelussa tunnistetuille potentiaalisille sijainneille.

Merialuesuunnitelman laatiminen vuorovaikutteisesti ja laajassa yhteistyössä eri toimialojen edustajien ja viranomaisten kanssa lisää osaltaan suunnitelmien vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että yhteistyössä laadittu suunnitelma on käyttökelpoinen edelleen myös kunkin oman toimialan kehittämisessä.

Merialuesuunnitteluprosessin aikana on mahdollisuus käydä vuoropuhelua eri toimialojen toimijoiden välillä, mikä tuo esiin toimintojen välisiä synergioita ja myös ristiriitoja. Merialuesuunnittelu mahdollistaa ja tarjoaa osaltaan alustan yhteiskunnalliselle keskustelulle.

Merialuesuunnittelun selvitykset ja tausta-aineisto

Merialuesuunnitelmaa varten on laadittu lukuisia selvityksiä ja raportteja. Keskeisimmät ovat mm.: Sinisen talouden tilannekuva, Merellisen kulttuuriperinnön tilannekuva, Suunnittelualueiden ominaispiirreselvitykset, Tulevaisuusskenaariot ja Tulevaisuusvisiot. Selvitykset on laadittu rannikkomaakuntien liittojen ja ympäristöministeriön yhteistyönä. Selvitys- ja tausta-aineisto on selailtavissa Internetissä osoitteessa: www.merialuesuunnittelu.fi/.

Merialuesuunnitelman sisältö

Suunnitelmassa osoitetaan yleispiirteisesti eri käyttötarkoituksiin sopivia potentiaaleja. Potentiaaleja on kartoitettu kokoamalla kattavasti olemassa olevia tietoja merialueesta ja selvittämällä eri elinkeinojen nykyisiä ja tulevia tarpeita sekä ympäristön- ja luonnonsuojelun reunaehtoja.

Suunnitelmassa käsitellään mm. energiaa, kalastusta ja vesiviljelyä, kulttuuriarvoja ja luonnonarvoja, meriliikennettä ja satamia, ympäristön- ja luonnonsuojelua sekä matkailua ja virkistyskäyttöä. Puolustusvoimien tarpeet, rannikon ja merialueiden erityispiirteet sekä toiminnalliset yhteydet otetaan myös huomioon suunnitelman laatimisessa.

Suunnitelman luonnos koostuu yleispiirteisestä, strategisesta kartasta, kartan merkintöjä kuvaavista ja perustelevista merkintäkorteista sekä kirjallisesta osiosta.

Osallistava suunnitteluprosessi

Osallistava suunnitteluprosessi on merialuesuunnittelun ydin. Asianosaisten viranomaisten, elinkeinojen edustajien, tutkijoiden ja muiden sidosryhmien osallistuminen suunnitelman laatimiseen on ollut tärkeää, sillä merialuesuunnitelman vaikuttavuus syntyy tätä kautta. Tiiviissä yhteistyössä laadittu suunnitelma lisää toimialojen tietoa toistensa tavoitteista ja

---

yhteensovittamisen tarpeista. Yhteistyössä laadittu suunnitelma edistää oman toimialan kehittämistä ja samalla muiden toimialojen ymmärtämistä. Merialuesuunnittelun aikana on järjestetty toimialojen kansallisia teematapaamisia mm. liittyen merenkulkuun, maanpuolustukseen ja merituulivoimaan, kalastukseen ja vesiviljelyyn sekä vedenalaiseen meriluontoon. Myös ministeriöiltä sekä valtion virastoilta on kysytty tavoitteita merialuesuunnitelmaan liittyen sekä järjestetty tapaaminen.

Merialuesuunnitelman kuuleminen

Suomenlahden merialuesuunnitelman luonnos asetetaan nähtäville 18.5.–17.6.2020 väliseksi ajaksi ja siitä pyydetään MRL 67 c § mukaisesti lausunnot niiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy sekä ulkoasiainministeriöltä. Suomenlahden suunnitelman luonnoksen kuuleminen toteutetaan osana Suomen kaikkien kolmen merialuesuunnitelman muodostaman kokonaisuuden yhteistä kuulemistä. Kuulemisen ja lausuntojen pyytämisen käytännön järjestelyistä vastaa merialuesuunnittelun yhteistyön koordinaatiosta vastaava Varsinais-Suomen liitto. Kuuleminen tapahtuu sähköisesti.

Suunnitteluprosessin seuraavat vaiheet

Merialuesuunnitelman luonnoksen valmistelun rinnalla on tehty suunnitelman vaikutusten arviointia ja evaluontia, joka valmistuu syksyyn mennessä. Vaikutusten arvioinnin ensimmäinen osa on valmis kevään kuulemiseen mennessä.

Lopullinen merialuesuunnitelma valmistellaan luonnoksesta saadun palautteen, vaikutusten arvioinnin ja muun sidosryhmäyhteistyön pohjalta syksyllä 2020.

EU:n 31.3.2012 asettaman takarajan vuoksi maakuntavaltuustojen tulee hyväksyä suunnitelmat (suunnitelmakartta ja merkintäkortit) loppuvuodesta 2020. Kukin maakuntavaltuusto hyväksyy suunnitelman oman toimialueensa osalta ehdollisena siten, että päätös tulee voimaan, kun saman suunnitelma-alueen kaikki maakuntavaltuustot ovat hyväksyneet suunnitelman oman toimialueensa osalta. Hyväksytyt merialuesuunnitelmat toimitetaan ympäristöministeriölle, joka puolestaan raportoi ja toimittaa merialuesuunnitelmat EU:n komissiolle. Suomenlahden merialuesuunnitelman hyväksyvät Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntavaltuustot.

Hyväksytyt merialuesuunnitelmat toimitetaan ympäristöministeriölle, joka puolestaan raportoi ja toimittaa merialuesuunnitelmat EU:n komissiolle.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- asettaa Suomenlahden merialuesuunnitelman luonnoksen nähtäville yleistä kuulemistä varten 18.5.–17.6.2020 väliseksi ajaksi
- pyytää siitä lausunnot MRL:n 67 c §:n mukaisilta tahoilta.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Kaarina Rautio 046 858 8890

Päätös:**Maakuntahallitus päätti**

- asettaa Suomenlahden merialuesuunnitelman luonnoksen nähtäville yleistä kuulemistä varten 18.5.–17.6.2020 väliseksi ajaksi
- pyytää siitä lausunnot MRL:n 67 c §:n mukaisilta tahoilta.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

MHS 19.10.2020 § 105

Tiivistelmä

Suomenlahden merialuesuunnitelman 2030 luonnos oli kesällä nähtävillä ja siitä pyydettiin lausunnot. Kuuleminen toteutettiin osana Suomen kaikkien kolmen merialuesuunnitelman muodostaman kokonaisuuden yhteistä kuulemistä. Suomenlahden suunnittelualueesta vastaavat Uudenmaan ja Kymenlaakson liitot.

Tässä maakuntahallituksen kokouksessa esitellään saatu palaute ja miten sen pohjalta on valmisteltu Suomenlahden merialuesuunnitelman ehdotus.

Marraskuun maakuntahallituksen kokoukseen tuodaan maakuntahallituksen päätettäväksi esitys, että maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle Suomenlahden merialuesuunnitelman ehdotuksen hyväksymistä. Tämän jälkeen ympäristöministeriö toimittaa hyväksytyt suunnitelmat EU:n komissiolle.

Asian yksityiskohtainen selostus

Merialuesuunnitelma 2030 luonnoksen kuuleminen ja saatu palaute

Maankäyttö- ja rakennuslain 67 c § mukaisesti digitaaliset merialuesuunnitelmaluonnokset asetettiin nähtäville 18.5.–17.6.2020 väliseksi ajaksi ja suunnitelmista pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy, mukaan lukien ulkoasiainministeriöltä. Ympäristöministeriö järjesti suunnitelmien kansallisen ja kansainvälisen kuulemisen 20.5.2020.

Suomenlahden merialuesuunnitelman luonnoksen kuuleminen toteutettiin osana Suomen kaikkien kolmen merialuesuunnitelman muodostaman kokonaisuuden yhteistä kuulemistä. Kuulemisen ja lausuntojen pyytämisen käytännön järjestelyistä vastasi merialuesuunnittelun yhteistyön koordinaatiosta vastaava Varsinais-Suomen liitto. Kuuleminen tapahtui sähköisesti.

Lausuntopyyntö lähetettiin 360:lle taholle, mm. ministeriöille, valtion viranomaisille, rannikon kunnille, keskeisille tutkimuslaitoksille ja sidosryhmille. Lisäksi suunnitelmaluonnokseen oli kenellä tahansa mahdollisuus antaa palautetta verkkosivujen kautta. Kaikkiaan Merialuesuunnitelma 2030 -luonnoksesta saatiin 87 lausuntoa ja 54 yleistä palautetta. Näistä Suomenlahden suunnittelualueelta koski 33 lausuntoa ja 17 yleistä palautetta.

Merialuesuunnitelman prosessi sai paljon kiitosta laajasta osallistamisesta ja monessa palautteessa tuotiin esiin mittava tausta-aineisto, joka suunnittelun

kuluessa on kerätty. Toisaalta koettiin, että juuri asian laajuus ja suuri oheismateriaalin määrä toi paljon lisähaastetta palautteen antamiseen. Merialuesuunnitelman karttapalvelua pidettiin onnistuneena.

Merialuesuunnitelmaa laaditaan ensimmäistä kertaa ja suunnitelman oikeusvaikutukset tai oikeusvaikutuksettomuus ja toisaalta asema muissa prosessissa ja vaikuttavuus herättivät paljon pohdintoja. Lisäksi toivottiin, että mm. ilmastonmuutoksen huomioon ottaminen näkyisi merialuesuunnittelussa enemmän.

Vaikutustenarviointi sai paljon positiivista palautetta. Lausunnoissa todettiin, että arvioinnissa on tunnistettu hyvin eri toimintojen mahdollisia ristiriitoja, haittoja ja etuja. Toisaalta toimialakohtaiseen vaikutustenarviointiin esitettiin lisättäväksi sieltä puuttuvia näkökulmia.

Suurin osa toimialakohtaisesta palautteesta Suomenlahden suunnittelualueella kohdistui vesiviljelyalueisiin ja kalastukseen, vedenalaiseen luontoarvoihin, matkailuun ja virkistykseen sekä energiantuotantoon (tuulivoimaan).

Lausuntoja suunnitelmaluonnoksiin saatiin laajasti eri sidosryhmiltä. Valtakunnallisista lausunnon jättivät mm. Metsähallitus, puolustusministeriö, ympäristöministeriö, GTK, Kalatalouden Keskusliitto ja SYKE. Kansainvälisen yhteistyön myötä saatiin lausunnot myös Ruotsilta, Virolta ja Tanskalta, Puolalta ja Ahvenmaalta.

Uudenmaan kunnista lausunnon jättivät Helsingin kaupunki, Raaseporin kaupunki, Inkon kunta ja Porvoon kaupunki. Muista Uudenmaan toimijoista lausunnon jättivät muiden muassa Uudenmaan ELY, Espoon kaupungin museo, Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo, Hangon museo, SLL Uudenmaan piiri, MTK Uusimaa, SLC Nyland, Helsingin satama ja Hangon satama.

Palautteen huomioiminen ja merialuesuunnitelmaehdotus

Kaikki palaute on käyty läpi suunnittelualueittain ja toimialoittain merialuesuunnittelun koordinaatioryhmässä, johon kuuluvat kaikkien rannikon maakuntien liittojen sekä ympäristöministeriön edustajat.

Palautteesta ja sen vaikutuksesta merialuesuunnitelmaan on laadittu kaikkien suunnittelualueiden yhteinen kooste, joka on tämän esityslistan liitteenä sekä näkyvillä merialuesuunnittelun verkkosivuilla:

<https://www.merialuesuunnittelu.fi/>

Merialuesuunnitelmaehdotus on valmisteltu luonnoksesta saadun palautteen, vaikutusten arvioinnin ja muun sidosryhmäyhteistyön pohjalta syksyllä 2020. Suomenlahden tilannekuvan teksteihin on tehty korjauksia ja täydennyksiä, samoin merkintäkortteihin ja suunnitelmaratkaisua avaaviin teksteihin. Täydentäviä tekstejä on lisätty mm. meriteollisuudesta, erämatkailusta ja tuulivoimasta. Tehdyt muutokset on avattu esityslistan liitteenä olevassa koosteessa.

Suomenlahden suunnitelmakartalle tehdyt muutokset Uudenmaan osalta:

Meriliikenne

Hangon Koverharin sataman merkintä on muutettu ”Satama”-merkinnästä ”TEN-T-satama” -merkinnäksi. Satama on osa EU:n TEN-T

-liikennejärjestelmän kattavaan verkkoon kuuluvaa Hangon satamien kokonaisuutta.

Suunnitelmakartalle on lisätty uusi TEN-T-toiminnallinen yhteys Helsingistä Keski-Euroopan suuntaan.

Kulttuuriarvot

Suomenlahdelle on osoitettu kaksi uutta kulttuuriarvovyöhykettä, Raaseporin Tammisaareen sekä Inkoon Barösundiin. Jussarön kulttuuriarvovyöhykettä on laajennettu kattamaan saaren eteläpuoliset luodot. Pääkaupunkiseudun kulttuuriperintömerkintää on laajennettu kattamaan mm. Pentalan saari.

Matkailu- ja virkistys

Raaseporin saariston matkailu- ja virkistysvyöhykettä on laajennettu kattamaan Inkoon saaristo sekä ehdotuksessa uutena osoitettu Tammisaaren kulttuuriarvojen vyöhyke.

Vesiviljely

Merialuesuunnitelmassa osoitetaan vain uudet, potentiaaliset vesiviljelyn alueet. Olemassa olevat, luonnoksessa suunnitelmakartalla mukana olleet vesiviljelyn alueet siirretään tausta-aineistoon.

Merialuesuunnitelmaehdotuksen seuraavat vaiheet

Marras-joulukuun aikana merialuesuunnitelmaehdotus käsitellään kaikissa rannikon kahdeksassa maakuntavaltuustossa. EU:n asettaman takarajan 31.3.2021 vuoksi tavoitteena on, että maakuntavaltuustot hyväksyvät digitaaliset suunnitelmat (suunnitelmakartta ja merkintäkortit) syksyn 2020 aikana.

Kukin rannikon maakunnan liiton maakuntavaltuusto hyväksyy suunnitelman ehdollisena siten, että päätös tulee voimaan, kun saman suunnittelun alueen kaikki maakuntavaltuustot ovat hyväksyneet suunnitelman oman toimialueensa osalta. Suomenlahden suunnitelma on siis kokonaisuudessaan hyväksytty, kun se on hyväksytty sekä Uudenmaan että Kymenlaakson maakuntavaltuustoissa.

Hyväksytyt merialuesuunnitelmat toimitetaan ympäristöministeriölle, joka puolestaan raportoi ja toimittaa merialuesuunnitelmat EU:n komissiolle kolmen kuukauden sisällä niiden hyväksymisestä.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä Suomenlahden merialuesuunnitelman palautteen ja jatkotoimenpiteet tiedoksi.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Kaarina Rautio 046 858 8890

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä Suomenlahden merialuesuunnitelman palautteen ja jatkotoimenpiteet tiedoksi.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

MHS 16.11.2020 § 118

Tiivistelmä

Ehdotus Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavan merialuesuunnitelman kokonaisuudeksi on nyt valmistunut hyväksymiskäsittelyitä varten. Suunnitelmakokonaisuus koostuu kolmesta maantieteellisestä osasta. Uudenmaan ja Kymenlaakson liitot vastaavat Suomenlahden alueesta.

Marras-joulukuun aikana suunnitelmaehdotus käsitellään kaikissa Suomen rannikon kahdeksassa maakuntavaltuustossa. Tavoitteena on, että jokainen liitto osaltaan hyväksyy suunnitelman toimialueensa osalta, minkä jälkeen suunnitelmat toimitetaan ympäristöministeriölle, joka puolestaan raportoi ja toimittaa merialuesuunnitelmat EU:n komissiolle. Tässä kokouksessa esitetään, että Uudenmaan maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se hyväksyy Suomenlahden merialuesuunnitelmaehdotuksen oman toimialueensa osalta.

Merialuesuunnitelman tavoitteena on tukea meren kestäväää käyttöä sekä parantaa merellisten elinkeinojen harjoittamisen edellytyksiä ja meriympäristön tilaa. Suunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen.

Valtuustolle on aiemmin tuotu tiedoksi maakuntahallituksen tekemä Suomenlahden merialuesuunnitelman käynnistyspäätös kesäkuussa 2018 sekä merialuesuunnitelmaluonnoksen tilannekatsaus elokuussa 2020. Lisäksi Suomenlahden merialuesuunnitelmaa on esitelty valtuustolle syyskuun 2020 infotilaisuudessa.

Asian yksityiskohtainen selostus

Merialuesuunnitelman kokonaisuus ja aikataulu

Ehdotus Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavan merialuesuunnitelman kokonaisuudeksi on nyt valmistunut hyväksymiskäsittelyitä varten. Suunnitelmakokonaisuus koostuu kolmesta maantieteellisestä osasta. Uudenmaan ja Kymenlaakson liitot vastaavat Suomenlahden alueesta.

Tässä kokouksessa esitetään, että Uudenmaan maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se hyväksyy Suomenlahden merialuesuunnitelmaehdotuksen oman toimialueensa, eli Uudenmaan maakunnan aluevesien ja maakunnan edustalla sijaitsevan talousvyöhykkeen osalta.

EU:n asettaman takarajan 31.3.2021 vuoksi tavoitteena on, että maakuntavaltuustot hyväksyvät digitaaliset suunnitelmat – suunnitelmakartan ja merkintäkortit – syksyn 2020 aikana. Kukin maakuntavaltuusto hyväksyy merialuesuunnitelman oman toimialueensa osalta. Hyväksymispäätös tulee tehdä ehdollisena siten, että hyväksymispäätös tulee voimaan, kun saman suunnitelma-alueen kaikki valtuustot ovat hyväksyneet suunnitelman oman toimialueensa osalta. Hyväksytyt merialuesuunnitelmat toimitetaan ympäristöministeriölle, joka puolestaan raportoi ja toimittaa merialuesuunnitelmat EU:n komissiolle kolmen kuukauden sisällä niiden

---

hyväksymisestä.

Merialuesuunnitelman luonne ja toimialat

Suunnitelma on strateginen kehittämissasiakirja, jossa tunnistetaan yleispiirteisesti alueiden monikäyttömahdollisuuksia ja tuetaan merellisten toimintojen yhteensovittamista. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan merialuesuunnittelussa on tarkasteltava eri käyttömuotojen tarpeita ja pyrittävä sovittamaan ne yhteen. Tarkasteltavia käyttömuotoja ovat erityisesti energia-alat, meriliikenne, kalastus ja vesiviljely, matkailu, virkistyskäyttö sekä ympäristön ja luonnon säilyttäminen, suojeleminen ja parantaminen. Merialuesuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota merialueen ominaispiirteisiin sekä maan ja meren vuorovaikutukseen. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota maanpuolustuksen tarpeisiin suunnitelmassa.

Suunnitelmaehdotus katsoo tulevaisuuteen ja kuvaa vuoden 2030 tavoitetilaa. Suunnitelmaehdotus tunnistaa nykyhetken sekä tulevaisuuden merellisten toimialojen ja meriympäristön potentiaaleja ja synergioita. Suunnitelma on luonteeltaan mahdollistava, ei poissulkeva. Se tukee maakuntakaavoitusta, aluekehitystä ja toimialojen kehittämistä tuottamalla tietoa merellisten toimialojen ja meriympäristön mahdollisuuksista ja reunaehdoista. Suunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen.

Kaikki merialuesuunnitelma-aineisto on digitaalista. Suunnitelmaehdotus ja muut aineistot ovat kokonaisuudessaan esillä verkkosivuilla: www.merialuesuunnitelma.fi

Pykälän liitteeksi on otettu otteet digitaalisesta suunnitelmasta maakuntavaltuustolle esittävistä hyväksyttävistä merialuesuunnitelman osista eli kartasta ja karttamerkintöjen suunnitteluperiaatteet sisältävistä merkintäkorteista.

Suomenlahden suunnitteluratkaisut merialuesuunnitelman ehdotuksessa Uudenmaan osalta

Meriympäristö ja merellinen luonto

Merialuesuunnitelmassa merkittävien vedenalaisten luontoarvojen alueet. Merkintä ei ota kantaa hallinnollisiin rajoihin tai suojelualueisiin, eivätkä osoitetut alueet ole ehdotuksia suojelualueiksi. Alueiden käyttöä kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon vedenalaisten elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyminen. Aluerajaukset perustuvat Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmassa (VELMU) kerättyyn tietoon Suomen ekologisesti merkittävät meriluontoalueista (EMMA).

Suomenlahdella on tunnistettu yhteensä 35 vedenalaisen luonnon arvoaluetta. Uudellemaalle sijoittuu näistä 20 aluetta, ja ne ovat VELMU-ohjelmassa tunnistettuja EMMA-alueita.

Merkittävinä ekologisina yhteyksinä osoitetaan joet ja jokilaaksot, jotka ovat erityisesti vaelluskalakantojen kannalta tärkeitä ympäristöjä ja yhteyksiä sekä maan ja meren vuorovaikutuksen kannalta merkittäviä sini-viherverkoston vaihtumisvyöhykkeitä. Suomenlahti on myös Fennoskandian vihreän vyöhykkeen merellinen ulottuvuus, joka yhdistää Fennoskandian vihreän vyöhykkeen Euroopan vihreään vyöhykkeeseen.

Energia

Merialuesuunnitelmassa ei osoiteta Suomenlahdelle energiantuotannon osalta merituulivoiman kehittämiseksi uusia potentiaalisia alueita. Merialuesuunnitelmalla ei oteta kantaa olemassa oleviin merituulivoimaloihin, suunnitelmiin tai kaavoihin. Voimassa olevien maakuntakaavojen tuulivoima-alueet sekä merellä sijaitsevat merituulivoimahankkeet on kaikkien suunnittelualueiden osalta esitetty digitaalisen suunnitelmakartan tausta-aineistona.

Puolustusvoimien toiminta ja maanpuolustuksen tarpeet ovat merkittävä tekijä laajamittaisen tuulivoiman kehittämisen esteenä Suomenlahden alueella. Suunnitelman laadinnan aikana tunnistettiin, että laajamittaisen merituulivoimatuotannon käynnistämiseksi Suomessa on parhaat edellytykset ensi vaiheessa muualla kuin Suomenlahdella. Seuraavilla merialuesuunnittelukierroksilla on mahdollista palata tähän.

Merialuesuunnitelmassa erityisalueina Suomenlahdella osoitetaan Porvoon Kilpilahden teollisuusalue, Loviisan ydinvoimalan alue ja Googlen palvelinkeskus Haminassa. Alueilla on suuri hukkalämmön potentiaali ja energian siirtotarve.

Merenalaisina infrastruktuuriyhteyksinä osoitetaan neljä merkittävää kansainvälistä infrastruktuuriyhteyttä, merikaapelit Estlink 1 ja 2 sekä kaasuputket Balticconnector ja Nord Stream. Kantaverkon kehittäminen ja valtakunnan rajat ylittävät uudet sähkönsiirtoyhteydet otetaan pohdintoihin seuraavilla merialuesuunnittelukierroksella.

Meriliikenne

Satamista suunnitelmassa TEN-T -satamina osoitetaan Helsingin TEN-T-ydinverkon satamat sekä TEN-T -kattavaan verkkoon kuuluvat Hangon satamat sekä Sköldvikin satama. Muina merkittävinä satamina osoitetaan Inkoon, Kirkkonummen Kantvikin ja Loviisan satamat. Satamamerkinnot kattavat myös satama-alueeseen tukeutuvia muita toimintoja, kuten teollisuutta ja logistiikkakeskuksia.

Merenkulun alueina osoitetaan pääasiassa kauppamerenkulun 1. luokan väylät ja muut paljon liikennöidyt merialueet.

Toiminnallisina yhteyksinä tunnistetaan taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä olemassa olevia sekä potentiaalisia toiminnallisia yhteyksiä, jotka tukevat alueiden elinkeinoja ja muuta hyvinvointia.

Helsingin ja Tallinnan välinen toiminnallinen yhteys on osa Pohjanmeri-Itämeri TEN-T -ydinverkkokäytävää. Käytävän pohjoispää on Helsingissä, josta käytävä jatkuu etelään Baltian maiden läpi Puolaan ja sen jälkeen länteen kohti Saksan ja Alankomaiden satamia Pohjanmeren rannalla. Yhteys sisältää sekä nykyisen laivayhteyden että potentiaalisen mahdolliseen tunneliyhteyteen.

Toinen Helsingin satamista lähtevä TEN-T-toiminnallinen yhteys kuvaa Helsingin satamien yhteyksiä Keski-Euroopan suuntaan. Tärkeimmät laivayhteydet Helsingistä kulkevat muihin TEN-T -ydinverkon satamiin, kuten Tukholmaan ja Travemündeeseen.

Länsi-Uudeltamaalta, erityisesti Hangon satamista osoitetaan toiminnallinen yhteys Länsi-Uudeltamaalta Saksaan ja muualle Keski-Eurooppaan. Yhteys on säännöllinen ja Etelä-Suomelle merkittävä.

Suomenlahden merialuesuunnitelmassa, Kymenlaakson puolella osoitetaan TEN-T -toiminnallisena yhteytenä myös EU:n ja Venäjän väliseltä rajalta Helsingin ja Turun kautta Keski-Eurooppaan ja edelleen Välimerelle ulottuva Skandinavia-Välimeri TEN-T ydinverkkokäytävä sekä siihen kuuluva HaminaKotkan satama ja siihen liittyvä logistiikkakokonaisuus.

Kalastus ja vesiviljely

Suomenlahden merialuesuunnitelmassa on tunnistettu ammattikalastuksen osalta rannikon verkkokalastuksen kannalta tärkeitä alueita. Kalastus-merkinnällä osoitetut verkkokalastusalueet perustuvat Luonnonvarakeskuksen verkkokalastusaineistoon, joka käsittää 1. luokan verkkokalastusalueet.

Merialuesuunnitelmassa on osoitettu kalankasvatukselle potentiaalisia alueita strategisina pitkän aikavälin kohdemerkintöinä. Suomenlahti on kuitenkin ekologiselta luokitukseltaan hyvää huonommassa tilassa ja alueeseen kohdistuu ravinnekuormituksen vähentämispaineita, jotta vesien tilassa saavutettaisiin vaadittu hyvä tila.

Kalankasvatusalueiden tunnistamisessa on hyödynnetty Luonnonvarakeskuksen FINFARMGIS-paikkatietoanalyysiä, jossa on tunnistettu kalan jatkokasvatuksen kannalta potentiaalisia alueita. Analyysin lisäksi on otettu huomioon Suomenlahden erityspiirteet ja käytetty hyödyksi asiantuntija-arvioita.

Merialuesuunnitelmalla ei oteta kantaa olemassa oleviin kalankasvatuslaitoksiin, tai kehittämishankkeisiin. Olemassa olevat kalankasvatuslaitokset esitetään kaikkien suunnittelualueiden osalta suunnitelman tausta-aineistoissa.

Matkailu ja virkistyskäyttö

Merialuesuunnitelmassa on osoitettu matkailun ja virkistyskäytön kehittämisen vyöhykkeitä tukeutuen Suomenlahden merellisiin vahvuuksiin.

Matkailu- ja virkistysyhteytenä osoitetaan koko Suomenlahden läpi kulkeva veneilyn runkoväylä, joka on saavutettavuuden ja palveluiden keskeinen virkistys- ja matkailureitti. Runkoväylä yhdistää Pietarin metropolialueen Suomenlahden kautta koko Suomen merialueisiin.

Kansainvälisen matkailun tärkein solmukohta alueella on Helsingin ympäristö merialueineen. Muita matkailuvyöhykkeitä ovat lisäksi muut merelliset kaupungit Hanko, Raasepori, Porvoo, Loviisa, Kotka ja Hamina sekä niiden läheinen saaristo. Merelliset kaupungit toimivat porttina saariston matkailu- ja virkistyskohteisiin ja merellisiin kansallispuistoihin sekä kansallisiin kaupunkipuistoihin.

Kulttuuriperintö

Merialuesuunnitelmassa osoitetaan merkittäviä kulttuuriarvojen tihentymiä, jotka sisältävät muun muassa valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, merellisiä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä

(RKY), kansallisia kaupunkipuistoja, vedenalaisia kulttuurimaisemia, rannikkokalastuksen perinnealueita sekä merelliseen kulttuuriperintöön liittyviä kokonaisuuksia, kuten sotahistoriaan, merenkulkuun, perinnebiotooppeihin, maisemaan sekä rannikko-, saaristo- ja huvilakulttuuriin liittyviä kokonaisuuksia.

Suomenlahden merialuesuunnitelmassa on osoitettu 15 kulttuuriperinnön arvojen kokonaisuutta, jotka edustavat Suomenlahden suunnittelualueelle ominaisia erityyppisiä kulttuuriperinnön piirteitä. Uudellemaalle näistä sijoittuu 11 arvoaluetta.

Saaristo

Saaristo-merkinnällä osoitetaan merkittäviä toiminnallisia saaristokokonaisuuksia, joiden rajaamisessa on huomioitu elinvoimaisen saariston muodostumiseen vaikuttavia muuttujia kuten asuminen, elinkeinot, palvelut, saavutettavuus, hyvät infrastruktuuriyhteydet sekä virkistysmahdollisuudet ja kulttuuriympäristöt.

Alueita kehitettäessä on tärkeää edistää vakituisen asutuksen edellytyksiä, sekä ottaa huomioon elinvoimainen saaristokulttuuri, monimuotoinen elinkeinoelämä sekä alueiden ympärivuotinen saavutettavuus. Alueiden infrastruktuuria on tärkeää kehittää alueen elinvoimaa ja ominaispiirteitä tukevaksi.

Näitä saariston ydinalueita Suomenlahdella ovat Bromarvin, Raaseporin-Inkoon, Sipoon-Porvoon sekä Loviisan-Pyhtään-Kotkan saaristokokonaisuudet.

Pääkaupunkiseudun erityisen yhteensovittamisen alue

Suomenlahden merialuesuunnitelmassa osoitetaan pääkaupunkiseudun rannikko- ja sisäsaariston vyöhyke, jolla on tunnistettu useita eri toimintoja ja potentiaaleja. Moninaisten toimintojen välisten synergioiden hyödyntäminen edellyttää erityistä yhteensovittamista, erityisesti väestön virkistys-, liikkumis- ja muut tarpeet on tärkeää sovittaa kestävästi yhteen mm. liikenteeseen ja matkailuun liittyvien tarpeiden sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kanssa.

Meriteollisuus

Merialuesuunnittelussa meriteollisuus tunnistetaan keskeisenä osana merellisten elinkeinojen muodostamia kokonaisuuksia, meriklustereita. Suomenlahden merialuesuunnitelmassa meriteollisuus sisältyy osaksi satamamerkintöjä. Helsingin Länsisataman kanssa samalla alueella toimii myös Helsingin telakka.

Maanpuolustus

Puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaaminen on huomioitu merialuesuunnitteluprosessissa. Merialuesuunnitelmassa ei osoiteta puolustusvoimien alueita, mutta ne esitetään osana tausta-aineistoa.

Merialuesuunnittelussa on otettu huomioon merelle sijoittuvat aluevalvontalain mukaiset suoja-alueet sekä ampuma- ja harjoitusalueet. Suomenlahden suunnittelualueella sijaitsee kuusi ampuma- ja harjoitusaluetta sekä yhdeksän suoja-aluetta.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- esittää Uudenmaan maakuntavaltuustolle, että se maankäyttö- ja rakennuslain 67 b § mukaisesti hyväksyy Suomenlahden merialuesuunnitelmaehdotuksen oman toimialueensa osalta siten, että päätös tulee voimaan, kun Kymenlaakson maakuntavaltuusto on tehnyt hyväksyntäpäätöksen oman toimialueensa osalta
- valtuuttaa toimiston tekemään suunnitelmaan tarvittavan teknisen viimeistelyn ennen maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyä.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Kaarina Rautio 046 858 8890

Päätös:**Maakuntahallitus päätti**

- **esittää Uudenmaan maakuntavaltuustolle, että se maankäyttö- ja rakennuslain 67 b § mukaisesti hyväksyy Suomenlahden merialuesuunnitelmaehdotuksen oman toimialueensa osalta siten, että päätös tulee voimaan, kun Kymenlaakson maakuntavaltuusto on tehnyt hyväksyntäpäätöksen oman toimialueensa osalta**
- **valtuuttaa toimiston tekemään suunnitelmaan tarvittavan teknisen viimeistelyn ennen maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyä.**

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Liitteet

- 1 Merialuesuunnitelman 2030 ehdotus, Suomenlahden suunnitelmakartta (sisältää palautteen pohjalta tehdyt muutokset), mhs 19.10.2020, 16.11.2020, mv 15.12.2020
- 2 Merialuesuunnitelman 2030 ehdotus, Merkintäkorttikirjasto (sisältää palautteen pohjalta tehdyt muutokset), mhs 19.10.2020, 16.11.2020, mv 15.12.2020
- 3 Merialuesuunnitelman 2030 ehdotus, koko Suomen suunnitelmakartta, mhs 16.11.2020, mv 15.12.2020

Oheismateriaali

Merialuesuunnitelmien hyväksymiskaavio, mhs 16.11.2020, mv 15.12.2020
Mhs- ja mv-tilannekatsaukset 23.4.2018, 12.6.2018 sekä 18.5.2020, 25.8.2020

Maakuntahallitus	§ 77	08.06.2020
Maakuntahallitus	§ 119	16.11.2020

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan hyväksyminen

581/07.00.04.00.02/2018

MHS 08.06.2020 § 77

Tiivistelmä

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta linjaa maakunnan ilmastotyötä. Tiekartta jäsentää ilmastotyön painotuksia ja tunnistaa toimintalinjauksia, joilla päästöjä vähennetään. Työn ensimmäisessä vaiheessa on laajassa yhteistyössä tunnistettu ilmastotyön kuusi painopistettä ja niiden keskeisimmät toimintalinjaukset. Uudenmaan ilmastotyö rakentuu paikallisten vahvuuksien ja yhdessä tekemisen varaan ja keskeistä on sitouttaa kunnat ja ilmastotyön avaintoimijat mukaan. Maakuntahallitus päättää ilmastotiekartan painopisteiden ja toimintalinjausten lähettämistä lausunnoille 17.6. – 4.9.2020. Saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta työ jatkuu toimenpidesuunnitelman laadinnalla ja siihen pohjautuvalla vaikutusten arvioinnilla.

Asian yksityiskohtainen selostus

Tiekarttatyön tavoitteet

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekarttatyön tavoitteena on edistää maakunnan ilmastotyötä ja edelläkävijyyttä. Tiekartassa tarkastellaan päästökehitystä, nielujen määrää ja jakautumista sekä tunnistetaan liiton, kuntien, muiden maakunnan toimijoiden sekä valtion mahdollisuudet ja keinot päästöjen vähentämisessä. Yhteistyössä etsitään ja monistetaan vaikuttavia ja Uudenmaan kontekstiin soveltuvia hillintäkeinoja ja toimenpidekokonaisuuksia sekä rakennetaan ylikunnallista yhteistyötä ja hillintätoimien ekosysteemiä. Liitto edistää osaltaan ilmastotoimien toteutumisen edellytyksiä kansallisen ja EU-tason edunvalvonnan keinoin sekä tunnistaa eri rahoituksen mahdollisuuksia tiekartan toimeenpanossa. Osana prosessia on tunnistettu liiton roolia maakunnallisessa ilmastotyössä.

Kuntahaastattelut työn lähtökohtana

Tiekarttatyö käynnistyi vuoden 2019 keväällä Uudenmaan kuntien ympäristötoimen avainhenkilöiden haastatteluilla. Kuntien kanssa tehtävän ilmastotyön lähtökohtana on kuntien omien vahvuuksien tunnistaminen ja kehittämisintressien tukeminen. Niissä kartoitettiin kuntien ilmastotyön lähtötilannetta, haasteita, jo tehtyjä toimenpiteitä sekä kuntien toiveita liiton ilmastotyötä kohtaan. Havaintona oli, että Uudenmaan kuntien ilmastotyö on monimuotoista lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan. Suurimmassa osassa kuntia ilmastotyö on käynnissä ja seututasolla on erilaisia painotuksia ja yhteistyörakenteita, joiden varaan tuloksellista ilmastotyötä voidaan rakentaa.

Maakunnan ilmastotyön painopistealueita tunnistettiin liiton omana asiantuntijatyönä talven 2019-2020 aikana ja niitä esiteltiin laajasti eri sidosryhmätilaisuuksissa. Toukokuussa järjestettiin kunnille ja ilmastotyön avaintoimijoille seututyöpajojen sarja, joissa painopisteitä ja toimintalinjauksia voi kommentoida.

Painopisteiden valmistelun taustat

Keskeisimpinä lähtökohtina valmistelussa ovat olleet kansainväliset tavoitteet,

kuten YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (SDG), EU:n Vihreän kehityksen ohjelma ja siihen kytkeytyvät strategiat sekä rahoitusohjelmat sekä Suomen nykyinen hallitusohjelma, energia- ja ilmastostrategia (EIS) ja keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (KAISU). Työtä linjaa myös Uudenmaan liiton ohjelmat ja strategiat sekä muut maakunnalliset ja seudulliset ohjelmat ja suunnitelmat sekä valtakunnallisen Kohti hiilineutraaleja maakuntia ja kuntia (Canemure) -hankkeen tavoitteet.

Tiekartan tausta-aineistona ovat myös maakunnan päästötiedot, jotka Suomen ympäristökeskus (SYKE) päivitti alkuvuodesta vuoden 2017 päästötiedoilla. Uudenmaan kasvihuonekaasupäästöt olivat 8,1 miljoonaa tonnia CO₂ vuonna 2017, mikä vastaa hieman yli viidennestä Suomen kuntien kokonaispäästöistä. Asukasta kohti Uudenmaan päästöt olivat 4,9 tonnia, vähän alle puolet kansallisesta keskiarvosta (10,7 t). Uudenmaan kokonaispäästöt ovat vähentyneet 11 % ja asukaskohtaiset päästöt 21 % vuodesta 2005. Päästökehitykseen on vaikuttanut maakunnan kasvu. Merkittävimmät päästölähteet maakunnassa ovat rakennusten lämmitys, tieliikenne ja sähkönkulutus. Alkuvuodesta saatiin myös Luonnonvarakeskuksen (LUKE) laskennat hiilinieluista. Ne osoittivat, että Uudenmaan hiilinielut eivät vastaa oletusta 20 % kompensatiosta, vaan niiden kompensatioarvo on hyvin vähäinen. Päästötiedot täydentyvät vuoden 2020 loppuun mennessä vuosien 2018-2019 tiedoilla, jolloin hahmotellaan tarkempia päästöskenaarioita.

Tiekartan painopisteet ja toimintalinjaukset

Uudenmaan hiilineutraaliustiekartassa on tunnistettuna viisi keskeisintä painopistealuetta, joilla maakunnan päästöjä vähennetään tavoiteltaessa hiilineutraaliutta vuoteen 2035. Päästövähennystoimien ohella huomiota on kiinnitettävä hiilinieluihin ja muihin kompensatiokeinoihin. Tämän vuoksi tiekarttaan on lisätty kuudenneksi painopisteeksi hiilinieluja ja niiden vahvistamista koskeva painopiste.

Tiekartan painopisteet ovat

- Ilmastoviisas maankäyttö ja rakentaminen
- Älykäs, turvallinen ja päästötön liikkuminen
- Nopea ja reilu energiasiirtymä
- Hiilineutraali kiertotalous
- Kestävä kulutus ja tuotanto
- Hiilinielujen vahvistaminen ja päästöjen kompensointi

Painopisteiden pohjalta on hahmotettu kullekin osa-alueelle keskeisimpiä toimintalinjauksia päästöjen vähentämiseksi. Nämä toimintalinjaukset tarjoavat laajan pohjan kuntien ilmastotyölle ja ylikunnallisen yhteistyön rakentamiseen.

Hiilineutraaliustavoitteen kunnianhimoisuus vaatii laaja-alaista toteuttamista EU:n ilmastosopimuksen, Climate Pactin, henkeen ja edellyttää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, TKI-sektorin mukaan ottamista sekä aktiivisia järjestöjä ja kansalaisia. Se edellyttää myös kunnilta ilmastoasioiden tuomista päätöksenteon keskeiseksi vaikuttimeksi, siten että keinot sovitetaan paikalliseen kontekstiin. Kuntien toimista haetaan synergiaetuja, jotka tukevat maakunnallista hiilineutraaliustavoitetta. Tarkoituksena on rakentaa kestävä kasvun ekosysteemi, jossa kuntien erilaiset vahvuudet ilmastonmuutoksen hillinnän suhteen mahdollistavat arkielämän toteuttamisen hiilineutraalisti maakunnallisessa mittakaavassa. Toteuttaminen edellyttää myös rahoitusta ja liitto pyrkii tunnistamaan ilmastotyöhön sopivia rahoitusmuotoja ja informoimaan ajankohtaisista rahoitushauista.

Jatkotyö

Syksyllä 2020 työ jatkuu uudella työpajakerroksella, jolloin tarkennetaan toimenpiteitä eri aikaväleille, tunnistetaan niiden vastuutahoja ja hahmotellaan ilmastotyön tavoitteita tukevia ylikunnallisia toimia ja hankeaihoita. Uusien, ajantasaisempien päästölaskentojen avulla hahmotellaan polkuja päästötavoitteeseen, tehdään vaikutusten arviointia ja asetetaan mahdollisesti tarvittavia painopistekohtaisia tavoitteita. Syksyn aikana kehitetään myös tiekartan seurantaa ja mittareita. Tavoitteena on, että tiekartta olisi valmis vuoden 2020 loppuun mennessä.

Tiekartta toimii jatkossa navigaattorina maakunnan ilmastotyössä ja sen edistämisessä. Valmiudet eri toimenpiteisiin kehittyvät yhdessä tutkimustiedon ja teknologian kanssa sekä pilotoinneista saatujen kokemusten kanssa. Työn luonteeseen kuuluu, että tiekarttaa ja toimenpiteitä tulee päivittää jatkuvasti. Tiekartan päivitystarpeeseen vaikuttaa myös kansallisen politiikan ja strategioiden päivitykset, saatu tutkimustieto ilmastonmuutoksesta ja päästöseurantatiedot.

Asian taustat

Keskeisenä lähtökohtana työlle on Uusimaa-ohjelma, jonka strategista painopistettä Ilmastoviisas ja monimuotoinen maakunta ilmastotiekartta toteuttaa. Uudenmaan maakuntavaltuusto päätti joulukuussa 2017 tiukentaa maakunnan ilmastotavoitetta hyväksyessään Uusimaa-ohjelman ja asetti uudeksi tavoitteeksi maakunnan hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Uuden tavoitteen myötä liiton ilmastotyön vuoteen 2050 tähtäävää tiekarttaa päätettiin joulukuussa 2018 päivittää ja käynnistää uuden tiekartan laadinta.

Tiekarttaa sovitetaan yhteen juuri valmistuneen Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian kanssa. Strategian ydinajatuksena on Resurssiviisas Uusimaa ja kattoteeman alla on kolme teemaa ja vahvuusaluetta, joihin Uudenmaan tutkimus- ja innovaatiotyössä panostetaan. Näistä yksi on ilmastoneutraalius. Strategia suuntaa EU-rahoitusta alueelle ja sitä kautta yhteenkytkentä tiekartan kanssa on oleellinen ilmastotyön näkökulmasta.

Maakunnan liittojen työtä ohjaa kaksi lakia: laki alueiden kehittämisestä ja maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL). Kumpaankin parhaillaan uudistuvaan lakiin on tulossa vahvemmat kirjaukset ilmastotyön roolista. Niitä täydentämään tulee ensi vuoden alussa valmistuva, astetta velvoittavampi ilmastolaki. Näiden lakien pohjalta on hahmotettavissa, miten ilmastotyö kytkeytyy osaksi liiton alueiden käytön suunnittelua ja aluekehittämistä.

Tiekarttatyö saa asiantuntijatukea ja rahoitusta Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) -hankkeesta, jota Suomen ympäristökeskus (SYKE) koordinoi. Hankkeessa seitsemän maakuntaa laatii hiilineutraaliustiekarttaa. Maakuntien ilmastotyötä on lähdetty kehittämään ja yhteensovittamaan yhteisessä ilmastoasiantuntijoiden ryhmässä, jossa on edustus kaikista maakuntaliitoista.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää hyväksyä Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan painopisteiden ja toimintalinjausten asettamisen nähtäville ja lähettämisen lausuntokierrokselle.

Vastuujohtaja:

Juha Eskelinen 040 575 2993

Valmistelija:

Pia Tynys 040 149 2244

Käsittely:

Maakuntajohtaja täydensi kokouksessa esitystään niin, että toimisto valtuutetaan tekemään asiakirjoihin tarpeelliset muutokset maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston lähetekeskustelujen pohjalta.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti hyväksyä Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan painopisteiden ja toimintalinjausten asettamisen nähtäville ja lähettämisen lausuntokierrokselle maakuntajohtajan kokouksessa tekemällä täydennyksellä.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

MHS 16.11.2020 § 119

Tiivistelmä

Uudellemaalle on valmisteltu Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta, joka linjaa maakunnan ilmastotyötä. Tiekartta jäsentää ilmastotyön kuuteen painopisteeseen: ilmastoviisas maankäyttö ja rakentaminen; älykäs ja päästötön liikkuminen; nopea ja reilu energiasiirtymä; hiilineutraali kiertotalous; kestävä kulutus ja tuotanto sekä hiilensidonnan vahvistaminen ja päästöjen kompensointi. Tiekartta sisältää painopistekohtaiset toimintalinjaukset, joilla päästöjä vähennetään ja hiilensidontaa.

Maakunnan ilmastotyö rakentuu paikallisten vahvuuksien, parhaiden käytäntöjen levittämisen ja laaja-alaisen hankeyhteistyön varaan, tavoitteena ilmastotyön edelläkävijyys ja vaikuttavuus. Tiekartta tunnistaa keskeisimpiä rahoitusmahdollisuuksia tiekartan toimeenpanoon.

Tiekartta oli kesällä laajalla lausuntokierroksella ja saadun palautteen pohjalta tiekarttaa on täydennetty ja sen vaikutuksia on arvioitu. Tiekartalle on päätetty laatia tarkennettu toimenpideohjelma keväällä 2021.

Tavoitteena on, että maakuntahallitus hyväksyy ilmastotiekartan osaltaan ja päättää esittää sen hyväksymistä maakuntavaltuustolle.

Asian yksityiskohtainen selostus

Tiekarttatyön tavoitteet

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekarttatyön tavoitteena on edistää maakunnan ilmastotyötä ja edelläkävijyyttä. Tiekartassa tarkastellaan päästökehitystä, nielujen määrää ja jakautumista sekä tunnistetaan liiton, kuntien, muiden maakunnan toimijoiden sekä valtion mahdollisuudet ja keinot päästöjen vähentämisessä. Yhteistyössä etsitään ja monistetaan vaikuttavia ja Uudenmaan kontekstiin soveltuvia hillintäkeinoja ja toimenpidekokonaisuuksia sekä rakennetaan ylikunnallista yhteistyötä ja hillintätoimien ekosysteemiä. Liitto edistää osaltaan ilmastotoimien toteutumisen edellytyksiä kansallisen ja EU-tason edunvalvonnan keinoin sekä tunnistaa eri rahoituksien mahdollisuuksia tiekartan toimeenpanossa.

Osana prosessia on hahmotettu liiton roolia maakunnallisessa ilmastotyössä.

Tiekartan lähtökohdat

Tiekarttatyö käynnistyi vuoden 2019 keväällä Uudenmaan kuntien ympäristötoimen avainhenkilöiden haastatteluilla, joissa kartoitettiin kuntien ilmastotyön lähtötilannetta, kehittämisintressejä, haasteita, tehtyjä toimenpiteitä sekä kuntien toiveita liiton ilmastotyötä kohtaan. Havaintona oli, että Uudenmaan kuntien ilmastotyö on monimuotoista lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan, vaikuttavina tekijöinä kuntien omat poliittiset ilmastotavoitteet ja resurssit ilmastotyöhön. Seututasolla tunnistettiin erilaisia painotuksia ja yhteistyörakenteita, joiden varaan tuloksellista ilmastotyötä voidaan rakentaa. Suuressa osassa Uudenmaan kuntia ilmastotyö on käynnissä ja sitoumuksia tehty. Joillakin kunnilla on omia ilmasto-ohjelmia laadittuna.

Maakunnan ilmastotyön painopistealueita ja alustavia toimintalinjauksia tunnistettiin liiton omana asiantuntijatyönä talven 2019-2020 aikana. Keskeisimpinä lähtökohtina valmistelussa ovat olleet kansainväliset tavoitteet, kuten YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (SDG), EU:n Vihreän kehityksen ohjelma (Green deal) ja siihen kytkeytyvät strategiat sekä rahoitusohjelmat sekä Suomen nykyinen hallitusohjelma, ilmastotiekarttatyö, energia- ja ilmastostrategia (EIS) ja keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (KAISU). Työtä on kytketty myös Uudenmaan liiton ohjelmiin ja strategioihin, kuten maakuntakaavaprosessiin, liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja Älykkään erikoistumisen strategiaan sekä muihin maakunnan ja seudun suunnitelmiin (mm. MAL2019). Lisäksi sitä yhteensovitettiin Kohti hiilineutraaleja maakuntia ja kuntia (Canemure) -hankkeen kautta muiden maakuntien suunnitelmiin.

Tiekartan keskeisenä lähtöaineistona ovat myös maakunnan päästötiedot, jotka Suomen ympäristökeskus (SYKE) päivitti kesällä vuoden 2018 päästötiedoilla. Jatkossa SYKE tuottaa päästötiedot vuosittain, mikä helpottaa ilmastotyön seurantaa sekä kunnissa että maakuntatasolla. Uudenmaan kasvihuonekaasupäästöt olivat SYKEN laskennan mukaan 8,1 miljoonaa tonnia CO₂-ekv vuonna 2018, mikä vastaa hieman yli viidennestä Suomen kuntien kokonaispäästöistä. Merkittävimmät päästölähteet maakunnassa ovat rakennusten lämmitys (yhteensä 40,5 %), tieliikenne (28%) ja sähkönkulutus (13 %). Asukasta kohti Uudenmaan päästöt olivat 4,9 tonnia, vähän alle puolet kansallisesta keskiarvosta (10,7 t). Päästökehitys heijastaa osaltaan Uudenmaan väestön jatkuvaa kasvua. Uudenmaan kokonaispäästöt ovat vähentyneet 11 % ja asukaskohtaiset päästöt 23 % vuodesta 2005. Tunnistettujen Uudenmaan kunnissa suunniteltujen päästövähennystoimenpiteiden avulla kokonaispäästöjä saataisiin vuoteen 2035 mennessä vähennettyä noin 4 miljoonaa tonniin. Päästökiulu nykyisten toimenpiteiden ja tavoitteen välillä on edelleen vähintään 2 miljoonaa tonnia. Päästötiedot täydentyvät vuoden 2020 loppuun mennessä vuoden 2019 tiedoilla, jolloin hahmotellaan tarkempia päästöskenaarioita osana toimenpideohjelman laatimista.

Alkuvuodesta saadut Luonnonvarakeskuksen (LUKE) laskennat hiilinieluista osoittivat, että Uudenmaan hiilinielut eivät vastaa tiekarttatyön pohjana ollutta ajatusta, jonka mukaan 20 % maakunnan hiilineutraaliudesta voitaisiin laskea hiilinielujen ja päästökompensaation varaan, vaan niiden vaikutus päästötaseeseen on ilman merkittäviä toimenpiteitä vähäinen.

Tiekartan painopisteet ja toimintalinjaukset

Uudenmaan hiilineutraaliustiekartassa on tunnistettuna viisi keskeisintä painopistealuetta, joilla maakunnan päästöjä vähennetään tavoiteltaessa hiilineutraaliutta vuoteen 2035. Kuudentena painopisteenä on hiilensidontaa, sen vahvistamista ja kompensointia koskeva painopiste.

Tiekartan tarkennetut painopisteet ovat

- Ilmastoviisas maankäyttö ja rakentaminen
- Älykäs ja päästötön liikkuminen
- Nopea ja reilu energiasiirtymä
- Hiilineutraali kiertotalous
- Kestävä kulutus ja tuotanto
- Hiilensidonnan vahvistaminen ja päästöjen kompensointi

Painopisteet kohdistuvat merkittävimpiin päästölähteisiin eli energiaan ja liikenteeseen. Kasvun keskittäminen ja maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen mahdollistavat puolestaan kestävän yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän. Kiertotalouden edistäminen nähtiin tärkeänä sisällyttää tiekarttaan osaksi ilmastotyötä tukemaan vihreää siirtymää. Kulutuksen päästöjä ei vielä teknisesti lasketa, mutta alustavien laskentojen mukaan ne kaksinkertaistavat Hinku-laskentamallin kattamat, suuremmin kuntien oman toiminnan piirissä aiheutuvat päästöt. Onn tärkeää tunnistaa toimenpiteitä myös niiden hillitsemiseksi. Päästövähennystoimien ohella huomiota on kiinnitettävä hiilinieluihin ja muihin kompensointimahdollisuuksiin.

Painopisteiden pohjalta on hahmotettu kullekin osa-alueelle keskeisimpiä toimintalinjauksia päästöjen vähentämiseksi. Nämä toimintalinjaukset tarjoavat laajan pohjan maakunnan ja kuntien ilmastotyölle sekä ylikunnallisen yhteistyön rakentamiseen.

Tiekartan vuorovaikutus- ja arviointiprosessi sekä saatu palaute

Tiekartan painopisteitä ja alustavia toimintalinjauksia esiteltiin laajasti eri sidosryhmätilaisuuksissa talven 2019-2020 aikana. Kevääksi suunniteltua vuorovaikutusprosessia hankaloitti koronan aiheuttama kansallinen poikkeustilanne. Maaliskuun seututyöpajat jouduttiin perumaan, mutta niiden sijaan kunnille ja ilmastotyön avaintoimijoille järjestettiin toukokuussa 2020 virtuaalisten seututyöpajojen sarja, joissa painopisteitä ja toimintalinjauksia saattoi kommentoida ja täydentää. Tämän lisäksi vuorovaikutuksen turvaamiseksi, päätettiin lähettää tiekartta laajalle lausuntokierrokselle. Tiekarttaa koskevan palautteen lisäksi haluttiin kartoittaa maakunnan toimijoiden ilmastotyön tilannetta.

Tiekartasta saadun palautteen pohjalta tiekarttaa on täsmennetty ja prosessia tarkennettu. Palaute oli lähtökohtaisesti positiivista. Tiekartan tiukennettua tavoitevuotta, painopisteitä ja toimintalinjauksia pidettiin hyvinä ja kattavina sekä yhteistyötä ja vaikutusmahdollisuuksia kiitettiin. Toimintalinjauksiin toivottiin monelta taholta konkretiaa ja vastuutahojen tunnistamista. Liiton roolia toivottiin myös tarkennettavan. Tiekartalle tullaankin laatimaan jatkotyönä erillinen tarkennettu toimenpideohjelma. Lausunnoista kävi ilmi, että Uudenmaan toimijoilla on laajalti ilmastotavoitteita omalle toiminnalleen ja erilaisia toimintaohjelmia on laadinnassa ja jo toteutuksessa. Yhteistyöhön on tahtoa ja valmiutta, mikä antaa hyvää pohjaa ilmastotyön toteuttamiseen.

Syys-lokakuussa järjestettiin toinen seututyöpajakerros, jossa tunnistettiin keskeisimpiä toimenpiteitä, joilla tiekarttaa lähdetään toteuttamaan. Työpajat kytkeytyivät laaja-alaisesti Uudenmaan liiton alueiden käytön suunnittelun ja aluekehittämisen prosessien toteuttamiseen, mukana oli ilmastotiekartan ohella mm. maakuntakaava ja liikennejärjestelmäsuunnitelma. Koronan aiheuttaman talouden notkahduksen vuoksi tarvittiin kiireellisesti syötteitä myös kestävään elvytykseen. Tuloksena saatiin yhdistettyjen tavoitteiden pohjalta näkemyksiä ensi vaiheessa edistettävistä toimenpiteistä.

Syksyn aikana on arvioitu toimintalinjausten päästövaikutuksia, tavoitteena saada näkemystä toimintalinjausten priorisointiin ja tiekartan toteuttamiseen. Tätä varten kokoontui erillinen arviointiryhmä, joka koostui liiton, HSY:n, HSL:n, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijoista. Samalla tunnistettiin alustavaa toimijaverkostoa eri linjausten osalta sekä kehitettiin seurantaa ja mittaristoa. Myös tiekartan sosiaalisia vaikutuksia on arvioitu erillisenä työnä.

Tiekartan toteutus ja jatkotyö

Uudenmaan hiilineutraaliustavoitteen kunnianhimoisuus edellyttää laajan toimijaverkoston laaja-alaista yhteistyötä. Tarvitaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, TKI- ja koulutussektoreiden mukaan ottamista sekä aktiivisia järjestöjä ja kansalaisia. Vaativa ilmastotavoite edellyttää myös kunnilta ilmastoasioiden tuomista päätöksenteon keskeiseksi vaikuttimeksi sovittaen keinoja paikalliseen kontekstiin. Tavoitteena on rakentaa laaja-alainen kestävä kasvun ekosysteemi ja yhteistyöverkosto. Kuntien toimista synergiaetuja, jotka tukevat maakunnallista hiilineutraaliustavoitetta. Kuntien erilaiset vahvuudet ilmastonmuutoksen hillinnän suhteen mahdollistavat arkielämän toteuttamisen hiilineutraalisti maakunnallisessa mittakaavassa.

Toteuttaminen edellyttää resursseja. EU:n Vihreän kehityksen ohjelma (Green deal) tulee ohjaamaan noin kolmanneksen rahoituksesta ilmastotyöhön. Uudenmaan liitto tunnistaa osana prosessia keskeisiä ilmastotyöhön sopivia rahoitusmuotoja EU-tasolta ja kansalliselta taholta, ja informoi niistä aktiivisesti.

Jatkotyönä laaditaan tarkennettu toimenpideohjelma. Tavoitteena on rakentaa ylikunnallisista hankeyhteistyötä keskeisten ja kiireellisiksi havaittujen toimintalinjausten toteuttamiseksi ja samalla turvata niiden rahoitus. Tavoitteena on myös jakaa parhaita käytäntöjä laaja-alaisesti kunnille ja toimijoille sekä viestiä aktiivisesti kuntien ilmastotyöstä. Liitto toimii myös ilmastotyötä tukevan tiedon tuottajana.

Tiekarttaa sovitetaan yhteen Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian kanssa. Sen kattoteemana on Resurssiviisas Uusimaa, jonka alla on kolme teemaa ja vahvuusaluetta, joihin Uudenmaan tutkimus- ja innovaatiotyössä panostetaan. Näistä yksi on ilmastoneutraalius. Strategia suuntaa EU-rahoitusta alueelle ja sitä kautta yhteenkytkentä tiekartan kanssa on oleellinen ilmastotyön näkökulmasta.

Tiekartta pyrkii tukemaan osaltaan Uudenmaan ja myös Suomen edelläkävijyyttä kansallisessa ja kansainvälisessä ilmastotyössä ja ratkaisujen kehittämisessä. Tavoitteena on osaltaan tukea maakuntaa ja sen elpymistä koronakriisin vaikutuksista sekä luoda kasvua uusien, kestävämpien ratkaisujen pohjalta.

Tiekartta toimii jatkossa navigaattorina maakunnan ilmastotyössä ja sen edistämisessä. Valmiudet eri toimenpiteisiin kehittyvät yhdessä tutkimustiedon ja teknologian kanssa sekä pilotoinneista saatujen kokemusten kanssa. Työn luonteeseen kuuluu, että tiekarttaa ja toimenpiteitä tulee päivittää jatkuvasti. Tähän kehitetään seurantajärjestelmä. Tiekartan päivitystarpeeseen vaikuttaa myös kansallisen politiikan ja strategioiden päivitykset, saatu tutkimustieto ilmastomuutoksesta ja päästöseurantatiedot.

Asian taustat

Keskeisenä lähtökohtana työlle on Uusimaa-ohjelma, jonka strategista painopistettä Ilmastoviisas ja monimuotoinen maakunta ilmastotiekartta toteuttaa. Uudenmaan maakuntavaltuusto päätti joulukuussa 2017 tiukentaa maakunnan ilmastotavoitetta hyväksyessään Uusimaa-ohjelman ja asetti uudeksi tavoitteeksi maakunnan hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Uuden tavoitteen myötä liiton ilmastotyön vuoteen 2050 tähtäävää tiekarttaa päätettiin joulukuussa 2018 päivittää ja käynnistää uuden tiekartan laadinta.

Keväällä 2019 vahvistui tiekarttatyölle rahoitus, Uudenmaan liitto toteuttaa tiekarttaa LIFE+ -rahoitteisella Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) -hankkeella. Tiekarttatyö saa myös asiantuntijatukea tästä hankkeesta, jota Suomen ympäristökeskus (SYKE) koordinoi. Hankkeessa seitsemän maakuntaa laatii hiilineutraaliustiekarttaa. Maakuntien ilmastotyötä on lähdetty kehittämään ja yhteensovittamaan yhteisessä ilmastoasiantuntijoiden ryhmässä, jossa on edustus kaikista maakuntaliitoista. Ryhmä turvaa myös kiinteän yhteistyön eri ministeriöiden kanssa.

Maakunnan liittojen työtä ohjaa kaksi lakia: laki alueiden kehittämisestä ja maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL). Kumpaankin parhaillaan uudistuvaan lakiin on tulossa vahvemmat kirjaukset ilmastotyön roolista. Niitä täydentämään tulee ensi vuoden alussa valmistuva, astetta velvoittavampi ilmastolaki. Näiden lakien pohjalta on hahmotettavissa, miten ilmastotyö kytkeytyy osaksi liiton alueiden käytön suunnittelua ja aluekehittämistä.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- hyväksyä osaltaan Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan
- esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto päättää hyväksyä Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan
- oikeuttaa liiton toimiston tekemään tarvittavat teknisuonteiset korjaukset asiakirjaan.

Vastuujohtaja:

Juha Eskelinen 040 575 2993

Valmistelija:

Pia Tynys 040 149 2244

Käsittely:

- Käsittelyn aluksi maakuntajohtaja teki seuraavat muutokset liitteenä olevaan Hiilineutraali Uusimaa tiekartta 2035 -asiakirjaan
- sivu 11, tiekartan seurantalueteloon lisätään 4. kohta: *Tiekartta päivitetään säännöllisin väliajoin, seuraavan kerran syksyllä 2021*
  - kohta 3.1.1, s. 25, **Seudun kasvu ohjataan tukeutumaan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja kestävästi liikkumisen kannalta kilpailukykyisille alueille** -kohdan loppuun lisätään kappale:
-

"Maankäyttöä ja rakentamista ohjataan kestävästi, luontoa ja viheralueita säilyttäen. Laajoja viheralueita ja lähiluontoa tarvitaan korostetusti Uudenmaan kasvaessa. Virkistys-, luonto- ja kulttuuriympäristöä suojellaan maankäytön tehostuessa."

- kohta 3., sivu 26, **Edistetään hiilineutraalia rakentamista**: 3 kappaleen viimeiseen lauseeseen lisätään sana *korjausrakentamisessa*
- kohta 1, sivu 29, **Vähennetään henkilöautojen liikennesuoritetta**, ensimmäisen lauseen tiukennetulla sana korvataan *ohjaavalla*
- kohta 2., sivu 29, **Kasvatetaan kestävien kulkutapojen osuuksia**, 2. kappaleen loppuun lisätään lause: *"Kannustetaan työnantaja tarjoamaan työsuhdematkalippua ja työsuhdepyörää työntekijöilleen."*
- kohta 2., sivu 33, **Lisätään uusiutuvien energialähteiden käyttöä energiantuotannossa**, 2. kappaleen toiseksi lauseeksi lisätään: *"Kannustetaan kuntia hyödyntämään geotermisiä lämmitysratkaisuja erityisesti uusilla asuinalueilla."*
- kohta 4., sivu 34, **Edistetään älykkäitä energiajärjestelmiä, sähkö- ja lämpöverkkojen kehittämistä, sektori-integraatiota ja energian varastointia**, 2. kappaleen toiseksi lauseeksi lisätään: *"Edistetään virtuaalivoimaloiden hyödyntämistä suurissa kunnallisissa ja liikekiinteistöissä."*
- kohta 8., sivu 35, **Edistetään maatalouden kestäviä energiaratkaisuja**, tekstiosaan lisätään kolmanneksi lauseeksi *"Edistetään maatalouden nurmipohjaista biokaasun tuotantoa, mikä osaltaan alentaa myös vesistökuormitusta."*
- kohta 3., sivu 41, **Edistetään ruokajärjestelmän kestävyyttä**, 4. kappaleen tekstiä täydennetään sanoilla *lähiruoka* ja *kokonaiskestävyys*. Lisäksi lisätään kolmanneksi lauseeksi *"Edistetään kalan osuuden kasvattamista ruokavaliossa."*
- kohta 1., sivu 43, **Ylläpidetään ja vahvistetaan metsien hiilinieluja ja -varastoja**, tekstiosan toiseksi viimeiseksi lauseeksi lisätään *"Aktiivinen ja oikea-aikainen metsänhoito sekä metsien terveydestä ja kasvukyvystä huolehtiminen ylläpitävät ja vahvistavat hiilinieluja."*

Muutoin pohjaehdotus pysyi muuttumattomana.

Äänestys 1

Keskustelun aikana Jukka Ihanus Pasi Salosen kannattamana esitti, että tiekartan kohta 3., sivu 26, **Edistetään hiilineutraalia rakentamista**, 3. kappale muutetaan seuraavasti: *"Edistetään puurakentamista tavoitteena nelinkertaistaa puun käyttö rakentamisessa ja osoittaa tavoitteet puurakentamiselle julkisessa rakentamisessa eri toimijoiden yhteistyössä."*

Koska oli tehty kannatettu muutosehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Suoritettussa äänestyksessä maakuntajohtajan esitystä kannattaneet äänestivät JAA ja Ihanuksen esitystä kannattaneet äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

- 11 JAA-ääntä (Hopsu, Karhuvaara, Vesikansa, Meri, Pajula, Taipale, Pahlman, Ilonen, Lompolo, Juurikkala, Valtonen)
- 4 EI-ääntä (Markkula, Ihanus, Heijnsbroek-Wirén, Salonen).

Puheenjohtaja totesi, että maakuntajohtajan esitys on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Äänestys 2

Jukka Ihanus Pasi Salosen kannattamana esitti, että tiekartan kohdan 1., sivu

---

29, **Vähennetään henkilöautojen liikennesuoritetta**, 1 kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: *"Edistetään vähäpäästöisten käyttövoimien yleistymistä sekä jakeluvelvoitteen tiukentamista. Tavoitteena on, että etätyön osuus kasvaa merkittävästi."*

Koska oli tehty kannatettu muutosehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Suoritetussa äänestyksessä maakuntajohtajan esitystä kannattaneet äänestivät JAA ja Ihanuksen esitystä kannattaneet äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

- 12 JAA-ääntä (Hopsu, Markkula, Vesikansa, Meri, Pajula, Taipale, Pahlman, Heijnsbroek-Wirén, Ilonen, Lompolo, Juurikkala, Valtonen)
- 2 EI-ääntä (Ihanus, Salonen)
- 1 TYJHÄ (Karhuvaara).

Puheenjohtaja totesi, että maakuntajohtajan esitys on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Äänestys 3

Jukka Ihanus Pasi Salosen kannattamana esitti, että tiekartan kohta 2., sivu 29, **Kasvatetaan kestävien kulkutapojen osuuksia**, 2. kappaleen alku muutetaan kuulumaan seuraavasti: *"Lisätään liityntäpysäköintiä ja edistetään työmatka- ja vapaa-ajan liikenteen kestävyyttä."* sekä että kappaleesta poistetaan kohta *"...muun muassa tehostamalla työpaikkojen, koulujen ja vapaa-ajan liikkumisen ohjausta."* ja lause *"Parannetaan tietopohjaa ja seuranta kulkutapajakaumasta, erityisesti työmatkaliikenteen osalta."*

Koska oli tehty kannatettu muutosehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Suoritetussa äänestyksessä maakuntajohtajan esitystä kannattaneet äänestivät JAA ja Ihanuksen esitystä kannattaneet äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

- 13 JAA-ääntä (Hopsu, Markkula, Karhuvaara, Vesikansa, Meri, Pajula, Taipale, Pahlman, Heijnsbroek-Wirén, Ilonen, Lompolo, Juurikkala, Valtonen)
- 2 EI-ääntä (Ihanus, Salonen).

Puheenjohtaja totesi, että maakuntajohtajan esitys on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Äänestys 4

Jukka Ihanus Pasi Salosen kannattamana esitti, että tiekartan kohdan 5., sivu 41, **Edistetään ruokajärjestelmän kestävyyttä**, 4. kappaleen 4. virkkeestä poistetaan teksti *"...ja lihaproteiinin tuotannon päästöistä, myös jätevesipäästöjen osalta."*

Koska oli tehty kannatettu muutosehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Suoritetussa äänestyksessä maakuntajohtajan esitystä kannattaneet äänestivät JAA ja Ihanuksen esitystä kannattaneet äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

- 11 JAA-ääntä (Hopsu, Karhuvaara, Vesikansa, Meri, Pajula, Taipale, Pahlman, Heijnsbroek-Wirén, Ilonen, Juurikkala, Valtonen)
- 4 EI-ääntä (Markkula, Ihanus, Lompolo, Salonen).

Puheenjohtaja totesi, että maakuntajohtajan esitys on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- hyväksyä osaltaan Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan
-

- maakuntajohtajan kokouksessa tekemillä muutoksilla**
- **esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto päättää hyväksyä Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan kokouksessa tehtyjen muutoksien mukaisena**
  - **oikeuttaa liiton toimiston tekemään tarvittavat teknisluonteiset korjaukset asiakirjaan.**

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Liitteet

4 Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta, mhs 16.11.2020, mv
15.12.2020

Maakuntahallitus	§ 92	14.09.2020
Maakuntahallitus	§ 120	16.11.2020

Maakuntavaltuusto- ja hallitustyön arviointi ja kehittäminen

291/00.01.01/2020

MHS 14.09.2020 § 92

Tiivistelmä

Uudenmaan liiton vuoden 2020 talousarvion toiminnallisista tavoitteista yksi on seuraava: ”Selvitetään luottamushenkilöorganisaation uudistamista siten, että se voisi toimia nykyistä vahvempana voimavarana maakunnan kehittämisessä ja Uudenmaan liiton strategian toteuttamisessa.”

Asian yksityiskohtainen selostus

Uudenmaan liiton vuosiksi 2017 – 2020 valitun maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen toimikausi päättyy 31.5.2021. Toimikauden lähestyessä loppuaan on tarkoituksenmukaista arvioida valtuusto- ja hallitustyötä. Arvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää luottamushenkilötyöskentelyn edellytysten vaikuttavuuden kehittämisessä.

Arviointi suoritetaan seuraavasti:

1. Kauden 2017-2020 luottamushenkilötyön arviointi (kysely) Uudenmaan liiton luottamushenkilöille (lokakuu)
2. Ryhmähaastattelut maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston puheenjohtajistolle ja poliittisten piirijärjestöjen toiminnanjohtajille (lokakuu)
3. Selvitys maakuntavaltuustolle (joulukuu)

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää hyväksyä maakuntavaltuusto- ja hallitustyön arvioinnin asian selostusosassa esitetyn mukaisesti.

Vastuujohtaja:

Ossi Savolainen 040 589 8415

Valmistelija:

Inka Tikkanen 040 554 5538

Päätös:

Maakuntahallitus päätti hyväksyä kokouksessa annetuina evästyksin maakuntavaltuusto- ja hallitustyön arvioinnin asian selostusosassa esitetyn mukaisesti.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

MHS 16.11.2020 § 120

Tiivistelmä

Uudenmaan liiton vuoden 2020 talousarvion toiminnallisista tavoitteista yksi

---

on seuraava: "Selvitetään luottamushenkilöorganisaation uudistamista siten, että se voisi toimia nykyistä vahvempana voimavarana maakunnan kehittämisessä ja Uudenmaan liiton strategian toteuttamisessa."

Asian yksityiskohtainen selostus

Uudenmaan liiton vuosiksi 2017 - 2020 valitun maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen toimikausi päättyy 31.5.2021. Toimikauden lähestyessä loppuaan on ollut tarkoituksenmukaista arvioida valtuusto- ja hallitustyötä. Arvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää luottamushenkilötyöskentelyn edellytysten vaikuttavuuden kehittämisessä.

Arviointi on suoritettu seuraavasti:

1. Kauden 2017-2020 luottamushenkilötyön arviointi (kysely) Uudenmaan liiton luottamushenkilöille sekä poliittisten piirijärjestöjen puheenjohtajille ja toiminnanjohtajille (lokakuu)
2. Ryhmähaastattelut maakuntahallituksen sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajistolle (loka-marraskuu)
3. Selvitys maakuntavaltuustolle (joulukuu)

Arvioinnin tulokset ja johtopäätökset on esitetty asian liitteessä olevassa raportissa.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- käydä keskustelun arvioinnin tuloksista ja raportissa esitetyistä kehittämistoimenpiteistä
- merkitä arviointiraportin tiedoksi
- esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto kävisi keskustelun arvioinnin tuloksista ja raportissa esitetyistä kehittämistoimenpiteistä sekä merkitsisi arviointiraportin tiedoksi.

Vastuujohtaja:

Ossi Savolainen 040 589 8415

Valmistelija:

Inka Tikkanen 040 554 5538

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **käydä keskustelun arvioinnin tuloksista ja raportissa esitetyistä kehittämistoimenpiteistä**
- **merkitä arviointiraportin tiedoksi**
- **esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto kävisi keskustelun arvioinnin tuloksista ja raportissa esitetyistä kehittämistoimenpiteistä sekä merkitsisi arviointiraportin tiedoksi.**

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Liitteet

- 5 Valtuusto- ja hallitustyön arviointi ja kehittäminen, mhs 16.11.2020, mv 15.12.2020

Lausunto Pohjois- ja Keski-Espoon osayleiskaavaehdotuksesta

289/06.02.00/2020

MHS 16.11.2020 § 121

Tiivistelmä

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa varaudutaan Espoon voimakkaaseen asukasmäärän kasvuun, mutta myös mahdollistamaan elinkeinotoiminnan pysyminen Espoossa. Asuminen ja elinkeinotoiminnan alueet on osoitettu kestäväillä liikennemuodoilla hyvin saavutettaville alueille. Tämä tukee ilmastonmuutoksen hillintää yhdessä yleiskaavassa osoitettujen energiaratkaisujen ja kiertotalouden toimintojen sekä luonnon ja virkistysalueiden huomioimisilla.

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin näkökohtiin:

- kaupan määräyksien tarkentaminen yleiskaavan keskustatoimintojen alueen, keskuksen, asumisvaltaisten alueiden, kyläalueen, asumisen ja virkistysalueen, virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan palvelujen alueiden, elinkeinoelämän ja asumisen alueiden sekä elinkeinoelämän alueiden yleiskaavamääräyksiin
- liityntäpysäköinnin, joukkoliikenteen vaihtopaikkojen, 110 kV:n voimajohdon, siirtoviemärin yhteystarpeen, ja lentomelualan osoittaminen oikeusvaikutteisina

Uudenmaan liitto on ottanut huomioon lausunnossa nykyisen voimassa olevan maakuntakaavan sekä maakuntavaltuuston hyväksymän Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava pohjautuu vahvasti uuteen raideliikenteen käytävään, joka mahdollistaa yleiskaavaratkaisun mukaan arviolta n. 30 000 uuden asukkaan sijoittumisen alueelle. Uusi raideliikenteen käytävä sekä Histan asemanseutu ovat lainvoimaisen maakuntakaavan sekä Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan mukaisia. Sen sijaan Myntinmäen asemanseutu on ratkaistu vasta Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa voimassa olevan maakuntakaavan raideliikenteeseen tukeutuvan asemanseudun kehittämisalueen suunnittelumääräyksen mukaan, joten Myntinmäen asemanseudun toteuttaminen edellyttää uuden vaihemaakuntakaavan voimaantumista.

Asian vireilletulo

Espoon kaupunki on pyytänyt 2.9.2020 Uudenmaan liitolta lausuntoa Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta 2.11.2020 mennessä. Uudenmaan liitto sai lisälausuntoaikaa 23.11.2020 asti.

Asian taustat

Luonnosvaiheesta annettu lausunto

Uudenmaan liitto antoi maakuntahallituksen lausunnon Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnoksesta 18.6.2018. Lausunnon mukaan yleiskaavan jatkosuunnittelussa tuli kiinnittää erityistä huomiota Histan alueen suunnitteluun ja kaupan mitoittamiseen, toimivan joukkoliikenteen järjestämiseen maankäytön suunnittelulla, Espoon keskuksen

---

keskustatoimintojen alueen laajuuteen, Myntinmäen ekologisten yhteyksien turvaamisiin aluevarauksin sekä yhdyskuntateknisen huollon 110 kV:n voimajohdon ja siirtoviemäriin osoittamiseen yleiskaavassa Vihdistä Blominmäkeen. Uudenmaan liiton lausunto on pääosin otettu huomioon yleiskaavan jatkosuunnittelussa.

Voimassa oleva maakuntakaavojen yhdistelmä

Yleiskaavan laadinnan ohjeena ovat voimassa olevat maakuntakaavat. Voimassa olevassa maakuntakaavojen yhdistelmässä suunnittelualueelle on osoitettu monipuolisesti maakuntakaavan merkintöjä kuten mm. keskustatoimintojen alue (Espoon keskus), merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikköjä (Lommila, Kulloonsilta), taajamatoimintojen alueita, työpaikka-alueita ja raideliikenteeseen tukeutuva Histan taajamatoimintojen alue sekä raideliikenteeseen tukeutuvan asemanseudun kehittämisalueen kehittämisperiaatemerkinä sekä liikenteeseen liittyviä merkintöjä kuten mm. Kehä III ja Turunväylän moottoriväylät ja seututiet sekä rantaradan ja ESA-radan päärata -merkinnät ja lentomelualue. Voimassa olevan maakuntakaavan merkinnät on osoitettu lausunnon liitteenä olevassa kartassa (Liite 1).

Uusimaa-kaava 2050/ Helsingin seudun vaihemaakuntakaava

Uudenmaan liitto on laatinut Uusimaa-kaava 2050 strategisen maakuntakaavakokonaisuuden, joka koostuu Helsingin seudun, Itä- ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Espoon kaupunki kuuluu Helsingin seutuun. Uudenmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 25.8.2020 Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja se tulee korvaamaan Helsingin seudun alueella olevat maakuntakaavat Östersundomia lukuunottamatta. Tavoitteena on, että Uudenmaan maakuntahallitus voisi päättää Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan voimaan tulosta loppuvuonna 2020. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu mm. taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen, uuteen raideliikenteeseen tukeutuvan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen, keskustatoimintojen alueiden (Espoon keskus, Hista, Kalajärvi), kaupan alueiden (Lommila, Kulloonsilta) merkintöjä sekä pääradat, liikenteen valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät tiet. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan merkinnät on osoitettu lausunnon liitteenä olevassa kartassa (Liite 2).

Espoon pohjois- ja keskiosien osayleiskaavan ehdotus

Suunnittelualue on laajuudeltaan yli kolmanneksen Espoon pinta-alasta ja yli puolet Espoon maapinta-alasta. Suunnittelualueeseen rajautuvat Vantaan ja Kauniaisten kaupungit sekä Nurmijärven, Vihdin ja Kirkkonummen kunnat. Espoon pohjois- ja keskiosien osayleiskaavan mitoituksen lähtökohtana on Espoon nopea kasvu eli 400 000 asukkaan ja 180 000 työpaikan sijoittuminen Espooseen vuoteen 2050 mennessä. Tämä tarkoittaa laadittavana olevalle pohjois- ja keskiosien yleiskaavan alueelle 60 000 asukkaan ja 11 000 työpaikan kasvua. Suurin asukaslisäys, 30 000 asukasta, on osoitettu Histaan ulottuvalle läntiselle radan kehityskäytävälle. Itäiselle, Kalajärvelle suuntautuvalle joukkoliikennevyöhykkeelle on osoitettu 20 000 ja Espoon keskukseen 10 000 asukkaan kasvua.

Espoo pohjois- ja keskiosien yleiskaava on strateginen kaava ja se laaditaan oikeusvaikutteiseksi. Kaavan laatimisen tavoitevuosi on 2050.

Keskukset ml. kauppa

Suunnittelualueelle on osoitettu viisi keskusta, joista Espoon keskus on Espoon hallinnollinen keskus. Espoon keskuksen aluetta on tarkoitus kehittää

---

toiminnallisesti sekoittuneena ympäristöään tehokkaampana, jossa on huomioitu myös laadukas ympäristö kävelylle ja pyöräilylle. Espoon keskuksen kehittämisessä saavutettavuus tulee perustua kestäviin kulkumuotoihin. Lisäksi virkistysalueiden hyvä saavutettavuus Espoon keskuksesta tulee turvata. Espoon keskus on osoitettu yleiskaavassa keskustatoimintojen alue- merkinnällä.

Muut Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan keskuksat, Hista, Myntinmäki, Viiskorpi ja Kalajärvi, on osoitettu kohdemerkinnöillä. Täysin uusia keskuksia ovat Länsiradan asemakeskuksat Hista ja Myntinmäki. Histan ja Myntinmäen keskusten toteuttaminen vaatii yleiskaavamääräyksen mukaan raideliikenneyhteyden ja aseman sitovan toteuttamis päätöksen. Yleiskaavamääräyksen mukaan keskuksiin voidaan osoittaa keskuksiin soveluvia monipuolisia toimintoja. Lisäksi kaupan mitoituksen tulee perustua Histan, Kalajärven, Viiskorven ja Myntinmäen keskuksien paikalliseen kysyntään. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kävely- ja pyöräily-ympäristöön sekä toimiviin liikenneyhteyksiin ja saavutettavuuteen kestävillä kulkumuodoilla.

Kaupan alueet

Lommilan kaupalliset palvelut sijoittuvat yleiskaavan mukaan elinkeinoelämän ja asumisen alueelle (TP/A) ja *Kulloonsillan* kaupalliset palvelut elinkeinoelämän alueelle (TP). Yleiskaavan määräysten mukaan elinkeinoelämän sekä elinkeinoelämän ja asumisen alueita tulee kehittää monipuolisten, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien toimintojen alueina, johon voidaan sijoittaa myös tilaa vaativan kaupan toimintoja. Kaavamääräysten mukaan alueelle sijoitettavat kaupalliset palvelut tulee lisäksi toteuttaa siten, että ne eivät heikennä keskusten kaupallista asemaa.

Oikeusvaikutuksettomissa kehittämissuosituksissa on esitetty, että Lommilan ja Kulloonsillan kaupan mitoitus huomioidaan jatkosuunnittelussa Uusimaa-kaava 2050 ehdotuksen mukaan.

Liikenne ja liikkuminen

Hista ja Myntinmäki on osoitettu yleiskaavan ehdotuksessa raideliikenteeseen tukeutuvina asemanseutuina, joissa tulee yleiskaavamääräyksen mukaan kiinnittää erityistä huomiota mm. riittävään liityntä- ja saattopysäköinnin suunnitteluun. *Liityntäpysäköintejä* on osoitettu Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan oikeusvaikutuksettomassa liitekartassa Espoon keskuksen, Histaan, Niiperiin ja Kalajärvelle.

Varikon selvitystarve -merkintä on osoitettu kaavakarttaan ja sen kaavamääräys ohjaa selvittämään pääkaupunkiseudun junaliikenteen tarpeisiin rakennettavan varikon vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja rantaradan ja ESA-radan suuntiin. Kriteereinä selvittämiseen ovat junaliikenteen tarpeet, taloudellisuus ja toimivuus sekä kaupunkirakenteen tarkoituksenmukaisuus.

Yhdyskuntatekninen huolto

Valtakunnallisesti, seudullisesti ja paikallisesti merkittävät yhdyskuntateknisen huollon alueet on osoitettu kaavakartalla yhdyskuntateknisen huollon alueiksi, erityisalueiksi tai elinkeinoelämän ja teollisuuden alueiksi. Yhdyskuntateknisen huollon aluevaraukset sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien varrella.

Yleiskaavan oikeusvaikutuksettomassa liitekartassa on osoitettu *jätevesitunnellin ja siirtoviemärin* yhteystarve sekä uusia 110 kV:n voimajohtoyhteyksiä. Liitekartalla on osoitettu myös sähkön siirron yhteystarve Vantaalta Juvanmalmille ja Lommilasta kaakkoon.

Virkistys ja luonnonympäristö

Keskeiset *virkestysalueet* ja *laajat viheryhteydet* on osoitettu kaavakartassa virkestysalueiksi (V). Virkestysalueilla on sallittu myös maa- ja metsätalouden harjoittaminen. Asuinalueiden ja laajojen virkestysalueiden väliset keskeiset viheryhteydet on osoitettu virkestyksen viheryhteystarve -merkinnöillä. Nuuksion kansallispuiston käyttäjäpainetta on pyritty tasaamaan osoittamaan asukkaille virkestysalueita lähellä asutusta. Myös Matalajärven ja Bånbergetin Natura 2000 -alueiden virkestyskäyttöpaineita on pyritty vähentämään virkestyksen viheryhteystarve -merkinnöillä Pitkäjärven suuntaan.

Yleiskaavaehdotuksen yleismääräys velvoittaa turvaamaan viheralueverkostoa siten, että viheryhteyksien tulee olla jatkuvia ja virkestysalueisiin kytkeytyviä. Yhteyksien tulee olla myös vehreitä ja kaupunkirakenteessa riittävän leveitä. Lisäksi viheralueita tulee säilyttää yhtenäisinä aluekokonaisuuksina.

Kaavan yleismääräys velvoittaa edistämään ranta-alueiden yleistä virkestyskäyttöä ja saavutettavuutta. Kaava-alueen tavoitteellinen ulkoilureittien pääverkosto on osoitettu yleiskaavan oikeusvaikutuksettomassa liitekartassa.

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu maakunnallisesti merkittävät *ekologiset yhteydet*. Maakunnallisesti merkittävät ekologiset yhteydet muodostavat laajojen metsäalueiden ja niitä yhdistävien viheryhteyksien rungon. Yleiskaavan maakunnallinen ekologinen yhteys -määräyksellä pyritään turvaamaan metsäisten yhteyksien jatkuvuus, ekologinen kytkeytyneisyys ja yhteyden riittävä leveys. Yleiskaavamääräyksen mukaan yhteyksien toimivuutta tulee myös kehittää tarvittaessa. Kaavaselostuksen mukaan maakunnalliset ekologiset yhteydet kytkevät kaava-alueen laajemmat viheralueet luonnon ydinalueisiin Nuuksiossa ja Espoon keskuspuistossa sekä naapurikuntien seudulliseen viheralueverkostoon. Maakunnallinen ekologisen yhteyden merkintä täydentää myös Espoonjokilaakson vyöhykemerkinällä osoitettuja viheryhteyksiä. Yleiskaavan liitekartalla on osoitettu oikeusvaikutteisina paikallisesti merkittävät ekologiset yhteydet sekä virtavesien ekologiset yhteydet.

Ympäristöhaitat

Yleiskaavan yleismääräyksen mukaan maankäytön jatkosuunnittelussa on huomioitava liikenteen ja muiden toimintojen melusta, päästöistä ja onnettomuusriskeistä johtuvat rajoitukset maankäytön sijoittumiselle sekä näihin liittyvät suojaustarpeet. Lisäksi erityisalueen ja yhdyskuntateknisen huollon alueiden kaavamääräykset velvoittavat ympäristöhaittoja tuottavan alueen toimintojen suunnittelussa kiinnittämään erityistä huomiota haittojen torjuntaan ja ottamaan huomioon kaavassa osoitettu ympäröivä maankäyttö.

Espoon keski- ja pohjoisosien yleiskaava-alueen pohjoisosaan ulottuu Helsinki-Vantaan *lentomelun* Lden 55-60 dB verhoikäyrä. Kaavaselostuksen mukaan lentomelualueelle ei ole osoitettu yleiskaavan ehdotuksessa uusia rakentamisen alueita. Helsinki-Vantaan lentomelualue Lden 55-60 dB on osoitettu yleiskaavan oikeusvaikutuksettomalla liitekartalla.

Ehdotus lausunnoksi

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luonnoksesta annetun palautteen ja laadittujen selvitysten pohjalta on ehdotukseen tehty useita tarkistuksia.

Tarkistukset ovat kohdistuneet mm. keskusta-alueiden rajauksiin ja niiden merkintätapaan, ajoitusmääräyksen osoittamiseen molemmille uusien asemapaikkojen, Histan ja Myntinmäen toteuttamiselle, virkistysalueiden määrän lisäämiseen, Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten vähentämiseen, asuinalueiden laajuuksien tarkistamiseen ja asukasmitoituksien keventämiseen.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan laatimisen tavoitteena on tiivistää rakennetta ja täydentää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Kaavaratkaisun pohjana ovat joukkoliikennekäytävät, kestävä kulkumuodot ja niiden kehittäminen. Yleiskaavalla ohjataan edistämään ilmastomuutoksen hillintään myös kiinnittämällä huomioita uusiutuvien energialähteiden ja uljoäämäenergian sekä uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksiin.

Keskukset on osoitettu kaupunkimaisemman rakentamisen ja monimuotoisten palveluiden alueiksi huomioiden kuitenkin kaupunkiympäristön vehreys ja ympäristön laatu. Pientalorakentamisen alueet sijoittuvat olemassa olevien alueiden yhteyteen ja niitä täydentäen. Myntinmäen ja Histan uudet keskukset ovat Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan mukaiset. Hista on myös voimassa olevan maakuntakaavan mukainen. Sen sijaan Myntinmäen asemanseudun toteuttaminen edellyttää uuden vaihemaakuntakaavan voimaantumia. Histan ja Myntinmäen uusia asumisen alueita kehitetään joukkoliikennekäytävien kehittymisen ehdoilla, sillä yleiskaavan kaavamääräyksen mukaan ne toteutetaan raideliikenneyhteyden ja aseman sitovan toteutus päätöksen jälkeen. Alueen työpaikat sijoittuvat pääosin hyvin saavutettaville alueille pääliikenneväylien varteen ja keskuksien alueille. Yleiskaavassa on huomioitu maakunnalliset luontoalueet ja ekologinen verkosto sekä virkistystarpeet. Natura-alueisiin kohdistuneita käyttöpaineita on pyritty vähentämään ohjaamalla käyttöä mm. asutuksen lähivirkistysalueisiin ja virkistysalueverkostoon.

Yleiskaavaselostuksella on hyvin avattu kaavan tavoitteita ja yleiskaavan tulkintaa on tehostettu osoittamalla kehittämissuosituksia kaavamääräysten lisäksi. Yleiskaavan liitekartat asumisen, liikenteen, luontoarvojen verkoston, virkistysverkoston, kulttuuriympäristöjen, yhdyskuntateknisen huollon ja ympäristöterveyden sekä kestävä vesienhallinnan osalta, täydentävät hyvin kaavaratkaisun tavoitteita ja antavat selkeitä suuntaviitteitä jatkosuunnitteluun.

Uudenmaan liitto toteaa, että Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan laadinnassa on eri teemoja, kuten maisema ja kulttuuriympäristöt, otettu monipuolisesti ja hyvin huomioon. Oikeusvaikutteisessa kaavassa ovat merkinnät ja määräykset ohjaavat tarkempaa suunnittelua selkeämmin kuin oikeusvaikutuksettomat kehittämissuosituksat ja liitekartat. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa tulee kiinnittää seuraaviin asioihin huomiota:

Kauppa

Keskustatoimintojen alue ja keskukset

Espoon keskus on voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa keskustatoimintojen aluetta. Yleiskaavan selostuksesta käy ilmi, että kaavan tavoitteena on tukea Espoon keskuksen seudullisten kaupan palveluiden kehittämismahdollisuuksia. Yleiskaavan tavoite ei käy selvästi ilmi Espoon pohjois- ja keskiosien oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Espoon keskuksen

---

vähittäiskaupan suuryksikköjen kerrosalaa ei enimmäismitoiteta maakuntakaavalla.

- *Maakuntakaavaa ei ole otettu riittävästi huomioon yleiskaavan keskustatoimintojen alueen kaavamääräyksessä.*

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa Espoon keskuksen keskustatoimintojen alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään seudullisia suuryksiköitä.

- *Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa ei ole otettu riittävästi huomioon yleiskaavan keskustatoimintojen alueen kaavamääräyksessä.*

Muut Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan ehdotuksessa esitetyt keskukset, Hista, Myntinmäki, Viiskorpi ja Kalajärvi, on osoitettu yleiskaavan keskuksen määräyksessä kaupalliselta mitoitukseltaan paikallisiksi. Yleiskaavan selostuksessa on avattu maakuntakaavan seudullisuuden rajoja, mutta niitä ei ole osoitettu tarkempaa suunnittelua ohjaavassa oikeusvaikutteisessa yleiskaavan ehdotuksessa.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa keskukset ovat taajamatoimintojen alueilla tai raideliikenteeseen tukeutuvien taajamatoimintojen alueilla, joissa seudullisesti merkittävien vähittäiskaupan suuryksiköiden seudullisuuden alarajat ovat päivittäistavarakaupan osalta 5000 k-m², muun erikoistavaran kaupan osalta 10 000 k-m² ja tilaa vaativan kaupan osalta 30 000 k-m², ellei selvityksin muuta osoiteta. Jos Myntinmäen keskus sijoittuu lisäksi myös maakuntakaavan raideliikenteeseen tukeutuvalla asemanseudun kehittämisalueelle, niin silloin tulee huomioida myös maankäyttö- ja rakennuslain mukainen 4 000 k-m²:n seudullisesti merkittävä vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja.

- *Maakuntakaavan kaupan ratkaisua ei ole otettu riittävästi huomioon yleiskaavan keskuksen kaavamääräyksessä.*

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa Espoolle osoitetut seudullisuuden rajat taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle ovat keskustahakuselle kaupalle (päivittäistavarakauppa ja muun erikoistavaran kauppa) 10 000 k-m² ja paljon tilaa vaativalle kaupalle 30 000 k-m², ellei selvityksin muuta osoiteta. Nämä seudullisuuden rajat koskevat yleiskaavassa osoitettuja Myntinmäen ja Viiskorven keskuksia, sillä niitä ei ole osoitettu maakuntakaavassa keskuksiksi. Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu seudullisiksi keskuksiksi Espoon keskuksen lisäksi Hista ja Kalajärvi ja niille ei ole osoitettu kaupan mitoituksia eikä kaupan laadun rajoituksia.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa erityisesti Espoon keskuksen seudullisesti merkittävien ja monipuolisten kaupallisten palveluiden kehittäminen osoittamalla muille keskuksille ainoastaan paikallisesti merkittäviä kaupallisia palveluita.

- *Espoon yleiskaavassa kaikkien keskuksien osoittaminen kaupalliselta mitoitukseltaan paikallisiksi on mahdollista. Vaihemaakuntakaavassa osoitetut merkitykseltään seudulliset vähittäiskaupan koon alarajat tulee kuitenkin esittää yleiskaavan keskuksen kaavamääräyksessä.*

Asumisvaltaiset alueet, kyläalue, asumisen ja virkistyksen alueet sekä virkistyksen, matkailun ja vapaa-ajan alueet

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan asumisvaltaiset alueet on osoitettu paitsi asumisen, mutta myös asumista palvelevien toimintojen ja lähipalvelujen sekä ympäristöhäiriöttömien elinkeinojen alueina.

- *Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava ja osoittaa merkinnöillä seudullisesti merkittävät taajamatoimintojen alueet. Yleiskaavassa osoitetut asumisen alueet toteuttavat riittävästi voimassa olevaa maakuntakaavaa ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa.*

Yleiskaavassa tulee kuitenkin huomioida osoitettujen asumisvaltaisten

---

alueiden merkitys kaupallisessa palveluverkossa ja osoittaa se oikeusvaikutteisessa kaavassa kaupan koon alarajoina.

Yleiskaavan ehdotuksen kyläalueen kaavamääräyksellä kyläalue on osoitettu myös kylämäiseen asumiseen soveltuvien toimintojen alueena. Kyläalue sijaitsee voimassa olevan maakuntakaavan valkoisella alueella ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan kaavamerkintöjen ulkopuolella.

- *Yleiskaavan kyläalueen määräyksellä ei ole ohjattu kauppaa.*

Viiskorven läheisyydessä olevaa asumisen ja virkistysalueita tulee yleiskaavamääräyksen mukaan kehittää virkistyskäytön ja ekologisten yhteyksien vahvistamisen ja asumisen lähtökohdista. Edellä mainittu yleiskaavan merkintä sijaitsee voimassa olevassa maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueella ja Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä.

- *Yleiskaavan ehdotuksessa ei ole määritelty asumisen ja virkistysalueen kaavamääräyksessä vähittäiskaupan palveluita.*

Kyläalueen sekä asumisen ja virkistysalueiden yhteyteen on osoitettu palvelujen alueita virkistys-, matkailun ja vapaa-ajan toimintoja varten.

- *Virkistys-, matkailun ja vapaa-ajan palvelujen alueilla tulee olemaan myös vähittäiskaupan palveluita, jotka toimisivat samalla hyvin saavutettavina asukkaiden lähipalveluina. Virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan alueen yleiskaavamääräyksessä ei ole kuitenkaan huomioitu alueen vähittäiskaupan palveluita.*

Voimassa olevan maakuntakaavan taajamatoimintojen alueelle on osoitettu seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan koon alarajat. Valkoisella alueella seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan koon alaraja on 4 000 k-m².

- *Maakuntakaavaa ei ole otettu riittävästi huomioon yleiskaavan asumisvaltaisten alueiden, kyläalueen, asumisen ja virkistysalueen eikä virkistys-, matkailun ja vapaa-ajan palvelujen alueiden kaavamääräyksissä.*

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan koon alarajat. Maakuntakaavamerkintöjen ulkopuolisille alueille on maakuntakaavan yleismääräyksissä osoitettu 4 000 k-m² vähittäiskaupan seudullisuuden raja.

- *Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa ei ole otettu riittävästi huomioon yleiskaavan asumisvaltaisten alueiden, kyläalueen, asumisen ja virkistysalueen eikä virkistys-, matkailun ja vapaa-ajan palvelujen alueiden kaavamääräyksissä.*

Kaupan alueet

Selostuksen kehittämissuosituksissa on osoitettu, että Lommilan ja Kulloonsillan kaupan alueiden mitoitus on Uusimaa-kaava 2050 ehdotuksen mukaan.

- *Kehittämissuositus ei kuitenkaan ole oikeusvaikutteinen.*

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Lommila on osoitettu kohdemerkinnällä taajamatoimintojen alueelle, jolloin myös taajamatoimintojen alueelle osoitetut seudullisesti merkittävät vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajat tulee huomioida. Lommilan merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön enimmäismitointus on 200 000 k-m², josta päivittäistavarakauppaa voi olla enintään 10 000 k-m².

Enimmäismitointukseen lasketaan mukaan olemassa oleva ja uusi liiketila.

Enimmäismitointukseen sisältyy myös merkitykseltään paikallinen liiketila.

Taajamatoimintojen alueen seudullisesti merkittävien vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajat ovat päivittäistavarakaupan osalta 5000 k-m², muun erikoistavan kaupan osalta 10 000 k-m² ja tilaa vaativan kaupan osalta 30 000 k-m², ellei selvityksin muuta osoiteta.

- *Maakuntakaavaa ei ole otettu riittävästi huomioon kaupan osalta yleiskaavan elinkeinoelämän ja asumisen alueen kaavamääräyksessä.*

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa Lommila on osoitettu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle, jolloin myös taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle osoitetut seudullisesti merkittävät vähittäiskaupan suuryksiköt huomioidaan. Lommilan kaupan alueen enimmäismitoitus on 250 000 k-m². Enimmäismitoitukseen lasketaan mukaan olemassa oleva ja uusi liiketila. Enimmäismitoitukseen sisältyy myös merkitykseltään paikallinen liiketila. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan koon alaraja on keskustahakuisen kaupan osalta 10 000 k-m² ja paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan osalta 30 000 k-m², ellei selvityksin muuta osoiteta.

- *Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa ei ole otettu riittävästi huomioon kaupan osalta yleiskaavan elinkeinoelämän ja asumisen alueen kaavamääräyksessä eikä yleiskaavan elinkeinoelämän alueen kaavamääräyksessä.*

Uudenmaan liitto katsoo, että keskustatoimintojen alueen, keskuksen, asumisvaltaisten alueiden, kyläalueen, asumisen ja virkistysalueen, virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan palvelujen alueiden, elinkeinoelämän ja asumisen alueiden sekä elinkeinoelämän alueiden yleiskaavamääräyksiä tulee tarkentaa kaupan osalta siten, että ne ohjaavat selkeästi tarkempaa suunnittelua kaupan määrän ja laadun suhteen.

Liikenne

Liityntäpysäköinti ja joukkoliikenteen vaihtopaikat

Yleiskaavan ehdotuksessa on osoitettu raideliikenteeseen tukeutuvina asemanseutuina Hista ja Myntinmäki, joissa yleiskaavamääräyksen mukaan tulee kiinnittää erityistä huomiota mm. riittävään liityntä- ja saattopysäköinnin suunnitteluun. Lisäksi liityntäpysäköintejä on osoitettu oikeusvaikutuksettomassa liitekartassa Espoon keskukseen, Histaan, Niipperiin ja Kalajärvelle.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ei ole osoitettu kaava-alueelle liityntäpysäköintipaikkoja eikä joukkoliikenteen vaihtopaikkoja.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu liityntäpysäköintialue ja joukkoliikenteen vaihtopaikka -merkinnät Histaan ja Espoon keskukseen. Lisäksi joukkoliikenteen vaihtopaikka on osoitettu Lommilaan.

- *Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa ei ole otettu riittävästi huomioon liityntäpysäköinnin ja joukkoliikenteen vaihtopaikan merkintöjen osalta.*

Uudenmaan liitto katsoo, että oikeusvaikutteista yleiskaavaa tulee tarkentaa tarpeellisilta osin liityntäpysäköinnin ja joukkoliikenteen vaihtopaikkojen osalta.

Yleiskaavan kaavakartassa on osoitettu varikon selvitystarpeen merkintä.

- *Kaava-asiakirjoista ei käy selville, mitä merkintä tarkoittaa ja onko merkintä korvaava ehdotus rantaradan varikolle. Uudenmaan liitto toteaa kuitenkin, että tehdyissä selvityksissä tunnistetut varikkopaikat ovat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava-alueen ulkopuolella, ja että ESA-radan varsi ei sovellu varikkoalueen paikaksi.*

Yhdyskuntatekninen huolto

Uudenmaan liitto kiinnitti huomiota Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luonnosvaiheessa antamassaan lausunnossa siihen, että yhdyskuntateknisen

---

huollon 110 kV:n voimajohto ja siirtoviemäri tulee osoittaa yleiskaavassa.

- *Yleiskaavan ehdotuksessa Uudenmaan liiton lausunto on otettu osin huomioon, sillä 110 kV:n voimajohto ja siirtoviemäri on osoitettu oikeusvaikutuksettomassa yleiskaavan liitekartassa.*

110 kV:n voimajohto

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu seudullisesti merkittävät 110 kV:n voimajohdot. Maakuntakaavan 110 kV:n suunnittelumääräyksessä on todettu, että voimajohdon linjausta suunniteltaessa on huomioitava, että se ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden kanssa aiheuta haitallisia vaikutuksia luonnonarvoihin, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

- *Maakuntakaavan 110 kV:n voimajohto -merkintää ei ole otettu riittävästi huomioon, sillä yleiskaavan oikeusvaikutuksettomassa liiteaineistossa olevat merkinnät eivät ole anna riittävää kokonaiskuvaa seudullisesti merkittävän voimajohdon suunnittelussa huomioitavista asioista.*

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa 110 kV:n voimajohdot ja 400 kV:n voimajohdot on osoitettu samalla voimajohto -merkinnällä.

Vaihemaakuntakaavan viivamerkinnällä osoitetaan olemassa olevassa johtokäytävässä kehitettävät yhteydet. Suunnittelumääräyksen mukaan alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon voimajohtojen suojaetäisyyksistä annetut määräykset.

- *Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan voimajohto -merkintää ei ole otettu riittävästi huomioon, sillä oikeusvaikutuksettomassa liitekartassa olevat merkinnät eivät anna riittävää kokonaiskuvaa seudullisesti merkittävän voimajohdon suunnittelussa huomioitavista asioista.*

Uudenmaan liitto toteaa, että seudullisesti merkittävät 110 kV:n voimajohdot tulee osoittaa oikeusvaikutteisella yleiskaavakartalla ja yleiskaavaratkaisua tulee tarkistaa näiltä osin.

Siirtoviemäri

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu siirtoviemäriin ohjeellinen linjaus, jolla osoitetaan merkittävien seudullisten/ alueellisten siirtoviemäreiden ohjeelliset linjaukset. Maakuntakaavan suunnittelumääräys on muutoin sama kuin siirtoviemäriin maakuntakaavan suunnittelumääräys, mutta lisänä on määräys, että siirtoviemäriä ja varapurkuyhteyksiä suunniteltaessa on luonnonarvoille ja ympäristölle aiheutuvat merkittävät haitat estettävä teknisin ratkaisuin.

- *Maakuntakaavan siirtoviemäriin ohjeellinen linjaus -merkintää ei ole otettu riittävästi huomioon, sillä yleiskaavan oikeusvaikutuksettomassa liiteaineistossa oleva merkintä ei anna riittävää kokonaiskuvaa seudullisesti merkittävän siirtoviemäriin suunnittelussa huomioon otettavista asioista.*

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu pitkän aikavälin siirtoviemäriin yhteystarve Espoon ja Vihdin välille. Vaihemaakuntakaavan kehittämisperiaatemerkinällä osoitetaan siirtoviemäriin yhteystarpeet, joiden osalta ohjeellisen tai vaihtoehtoisen linjauksen osoittaminen ei ole mahdollista. Vaihemaakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa linjauksen toteuttamismahdollisuudet.

- *Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan siirtoviemäriin yhteystarve -merkintää ei ole otettu riittävästi huomioon, sillä yleiskaavan oikeusvaikutuksettomassa liiteaineistossa oleva merkintä ei anna riittävää kokonaiskuvaa seudullisesti merkittävän siirtoviemäriin suunnittelussa huomioon otettavista asioista.*
-

Uudenmaan liitto toteaa, että oikeusvaikutteisen yleiskaavan tulee ottaa huomioon seudullisesti merkittävän siirtoviemäriin yhteystarpeen linjauksen toteuttamismahdollisuus Vihtiin sekä tarkistaa kaavaa ja sen määräyksiä tältä osin.

Virkistys ja luonnonympäristö

Yleiskaavaehdotuksen yleismääräys velvoittaa turvaamaan viheralueverkostoa siten, että viheryhteyksien tulee olla jatkuvia ja leveitä sekä virkistysalueisiin kytkeytyviä. Viheralueet tulee lisäksi säilyttää yhtenäisinä aluekokonaisuuksina.

- *Yleiskaavaehdotuksen yleismääräysten ohjaava vaikutus on tärkeä sekä ekologisen verkoston että virkistysverkoston ja viherrakenteen tuottamiin muihin hyötyihin tarkemmassa suunnittelussa, koska kaava-alueen merkinnät mahdollistavat suhteessa paljon uutta rakentamista.*

Uudenmaan liitto katsoo, että maakuntakaavan viheryhteystarvemerkitöjen virkistysmerkitystä koskeva tarkastelu on tehty riittävällä tavalla, ja virkistysverkoston jatkuvuuden ohjaus on ylikunnallisten tarpeiden kannalta riittävällä tasolla.

Viheryhteystarpeet

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu

virkistysalueverkostoon ja ekologiseen verkostoon kuuluvat viheryhteydet ja -alueet. Yhteydet tulee säilyä tai toteuttaa siten, että ne turvaavat mm. virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet. Viheryhteyden mitoituksessa on kiinnitettävä huomiota yhteyden merkitykseen ekologisen verkoston osana sekä seudullisten ja paikallisten virkistystarpeiden yhteensovittamiseen siten, että olemassa olevat virkistykseen varatut tai siihen soveltuvat rakentamattomat alueet varataan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa mahdollisuuksien mukaan virkistyskäyttöön.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa viheryhteystarpeita ovat maakunnallisen ekologisesta ja virkistyksellisestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa. Yhteystarve tulee säilyä tai se on toteutettava tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa tulee selvittää viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa.

- *Pohjois-Espoon itäosien viheryhteystarpeita ei ole perusteltu selostuksessa riittävästi sen osalta, miten kaavaehdotuksessa esitetty ohjaus riittää maakunnallisten yhteyksien turvaamiseen koskien Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa osoitettuja merkintöjä Ketunkorven-Lahnuksen alueella sekä Luukinjärven eteläpuolella.*

Uudenmaan liitto toteaa, että yleiskaavan selostusta tulee täydentää näiden viheryhteystarpeiden perustelujen osalta.

Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Yleiskaavan yleismääräyksen mukaan maankäytön jatkosuunnittelussa on huomioitava mm. liikenteen melusta johtuvat rajoitukset maankäytön sijoittumiselle sekä näihin liittyvät suojaustarpeet. Espoon keski- ja pohjoisosien yleiskaava-alueen pohjoisosaan ulottuu Helsinki-Vantaan

---

lentomelun Lden 55-60 dB verhoikäyrä. Lentomelualueella on mm. olemassa olevia pientaloalueita. Liitekartan lentomelualueen merkinnän mukaan alueelle ei saa rakentaa uusia asuntoja eikä sijoittaa muita melulle herkkiä toimintoja. Korjausrakentaminen tai tuhoutuneen rakennuksen korvaaminen on sallittu.

- *Uudenmaan liitto katsoo, että liitekartassa osoitettu lentomelu -merkinnän määräys on hyvä, mutta oikeusvaikutuksettoman liitekartan merkintä ja määräys ei ohjaa riittävästi alueen jatkosuunnittelua.*

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu Lentomelualue 1 -merkinnällä Helsinki-Vantaan lentoaseman Lden 55-60 dBA melualue. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ei alueelle saa osoittaa uutta melun haittavaikutuksille herkkää toimintaa. Alueella jo olevan asutuksen ja melulle herkän toiminnan säilyttäminen ja täydentäminen on mahdollista.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa lentomelualue on osoitettu Lden 55-60 dBA melualueelle. Vaihemaakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueelle ei saa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa uutta melun haittavaikutuksille herkkää toimintaa.

Uudenmaan liitto toteaa, että liitekartassa osoitettu lentomelualue ja sen määräys tulisi osoittaa oikeusvaikutteisena merkintänä ja määräyksenä. Yleiskaavaa tulee tarkistaa tältä osin.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Vastuujohtaja:

Merja Vikman-Kanerva 040 638 6669

Valmistelija:

Aila Elo 040 660 5227

Käsittely:

Keskustelun aikana Markku Markkula Arja Karhuvaaran kannattamana esitti, että lausunnon lopussa oleva virke muutetaan muotoon: "Uudenmaan liitto toteaa, että liitekartassa osoitettu lentomelualue ja sen määräys *tulisi oikeusvaikutteisena sisällyttää asianosaisiin asemakaavoihin.*"

Koska oli tehty kannatettu muutosehdotus, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Suoritettussa äänestyksessä maakuntajohtajan esitystä kannattaneet äänestivät JAA ja Markkulan esitystä kannattaneet äänestivät EI. Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

- 9 JAA-ääntä (Hopsu, Vesikansa, Meri, Pajula, Taipale, Pahlman, Ilonen, Juurikkala, Valtonen)
- 6 EI-ääntä (Markkula, Karhuvaara, Ihanus, Heijnsbroek-Wirén, Lompola, Salonen).

Puheenjohtaja totesi, että maakuntajohtajan esitys on tullut maakuntahallituksen päätökseksi.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Päätösote: Espoon kaupunki

Liitteet

- 6 Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuslausunnon liitekartta 1
  - 7 Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuslausunnon liitekartta 2
-

Maakuntahallitus	§ 50	30.03.2020
Maakuntahallitus	§ 122	16.11.2020

UKRI-projektin perustaminen Uudenmaan koronaepidemian aiheuttaman kriisitilanteen vaikutusten lieventämiseksi sekä sen vaikutukset vuoden 2020 talousarvioon

89/07.00.03.01/2020

MHS 30.03.2020 § 50

Tiivistelmä

Maakuntahallitus päättää avata Uudenmaan kriisirahoitushaun. Uudenmaan liitto vastaa epidemian aiheuttamaan kriisitilanteeseen varaamalla yhteensä 1 000 000 euroa koronaepidemian vaikutusten lieventämiseen ja niistä toipumiseen. Maakuntahallitukselle ehdotetaan päätösvallan delegointia näiden hankkeiden rahoituspäätösten osalta maakuntajohtajalle.

Asian yksityiskohtainen selostus

Uusimaa on koronavirusepidemiasta voimakkaimmin kärsinyt maakunta Suomessa. Valtioneuvosto teki 25.3.2020 päätöksen Uudenmaan eristämisestä muusta Suomesta epidemian leviämisen ehkäisemiseksi. Epidemia on jo aiheuttanut vakavan talouskriisin maakunnassa. Työ- ja elinkeinoministeriön 25.3.2020 julkaiseman tilaston mukaan Uudellamaalla 821 yritystä on ilmoittanut lomautuksista koskien yli 130 000 lomautettavaa maakunnassa. Uudenmaan osuus koko maan lomautettavista on 62,5 %. Kuntaliitto julkisti 22.3.2020 ensiarvion, jonka mukaan koronavirus heikentää kuntataloutta tänä vuonna vähintään 1,5 miljardia euroa. Koronaepidemian aiheuttama talouskriisi iskee oletetusti voimakkaimmin juuri suuriin kaupunkeihin, koska siellä sijaitseva palvelusektori (mm. ravintola-, matkailu-, liikennepalvelut) ajautuu vaikeuksiin.

Uudenmaan liitto käyttää kaikkia sen käytettävissä olevia resursseja vaikean taloustilanteen helpottamiseksi. Uudenmaan liitto noudattaa myös selkeää työnjakoa suhteessa muihin rahoittajiin, kuten Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskuksiin ja Business Finlandiin.

Uudenmaan liitto vastaa epidemian aiheuttamaan kriisitilanteeseen varaamalla yhteensä 1 000 000 euroa koronaepidemian vaikutusten lieventämiseen ja niistä toipumiseen.

Rahoitus kootaan Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämästä maakuntien omaehtoisen kehittämisen määrärahasta 650 000 € ja Uudenmaan liiton omasta budjetista 350 000 € (katetaan valtuustolle valmisteltavan lisätalousarvion 2020 kautta). Rahoituksen haku porrastetaan kahteen osaan:

- 1. vaiheen haku yhteensä 500 000 € akuuttiin tilanteeseen vastaamiseen. Haku avataan 6.4.2020.
- 2. vaiheen haku yhteensä 500 000 € uusien toimien luomiseen. Haun avaamisesta päätetään myöhemmin.

Uudenmaan kriisirahoitusta voidaan myöntää elinkeino-, koulutus- ja työmarkkinatoimijoille sekä järjestöille toimialasta riippumatta vahvistamaan toimijoiden resursseja ja kykyä hoitaa kriisitilannetta sekä siitä toipumista. Etusijalle asetetaan hankkeet, joissa on vahvaa yhteistyötä ja verkostotoimintaa. Rahoitusta voidaan myöntää enintään 80 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Maakunnan liitto ei voi myöntää tukea

---

yksittäiselle yritykselle sen liiketoiminnan kehittämiseen. Hankkeiden tarkemmat valintakriteerit esitetään hakuohjeessa.

Rahoitushaku avataan 6.4.2020 ja rahoituspäätöksiä aletaan tehdä mahdollisimman pian. Kyseessä on jatkuva haku.

Uudenmaan liiton hallintosäännön ja siitä tehdyn maakuntahallituksen päätösvallan delegointipäätöksen mukaisesti koskien kansallisen ohjelman määrärahan käyttöä on voimassa seuraavaa:

- maakuntajohtaja päättää rahoituksen myöntämisestä, kun anottu määrä on enintään 75 000 € tai vähemmän eivätkä hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ylitä 200 000 €
- maakuntajohtaja päättää kaikista kertakorvauksena myönnettävistä varoista, kun anottu määrä on enintään 75 000 € tai vähemmän, eikä julkisen rahoituksen osuus ylitä 100 000 €
- muut rahoituspäätökset tekee maakuntahallitus.

Jotta hankkeet saadaan kiireellisessä aikataulussa nopeasti ja sujuvasti käyntiin, ehdotetaan maakuntahallitukselle päätäntävällän delegointia kaikkien Uudenmaan kriisirahoituksen rahoituspäätösten osalta maakuntajohtajalle.

Uudenmaan liitto varaa myös mahdollisuuden myöntää rahoitusta kulttuuri- ja luovan alan toimijoiden tukemiseen TAIKE Uudenmaan osaston kautta Uudenmaan liiton lisätalousarviossa myöhemmin päätettävällä tavalla.

Asian taustat

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt päätöksellään 19.3.2020 VN/6085/2020 Uudenmaan liitolle 650 000 € Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahaa maakunnan omaehtoiseen kehittämiseen. Päätöksen mukaan määräraha käytetään hallituksen aluekehittämisspätöstä ja maakuntaohjelman toimeenpanoa edistäviin kohteisiin. Maakunnan liiton harkinnan mukaan määrärahaa on mahdollista kohdentaa koronavirusepidemian alueen kehitykselle aiheuttamien haitallisten vaikutusten hillintään ja niistä toipumiseen. Rahoitusta myönnettäessä on noudatettava kansallista lainsäädäntöä. Työ- ja elinkeinoministeriö antaa määrärahan käyttöön liittyvät ehdot myöhemmin maksatuspäätöksen yhteydessä.

Hämeen ELY-keskus avaa Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelman ESR-haun 1.4.-20.5.2020 Etelä-Suomen alueella. Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö päätti suunnata haun kokonaisuudessaan työllisyyden edistämiseen (TL 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus). Haettavana Uudellamaalla on 1,6 miljoonaa euroa ESR-rahoitusta.

Maakuntajohtajan ehdotus:

- Maakuntahallitus päättää
- Uudenmaan kriisirahoituksen avaamisesta
  - vahvistaa toimivaltuuksien enimmäismäärät seuraavalla tavalla: Uudenmaan kriisirahoitus; maakuntajohtaja päättää rahoituksen myöntämisestä
  - tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Vastuujohtaja:

Juha Eskelinen 040 575 2993

Valmistelija:

Eero Venäläinen 040 525 1944

Käsittely:

Maakuntajohtaja muutti kokouksessa ehdotustaan seuraavasti:

- kriisirahoituksen myöntämiskohdan virke *"Etusijalle asetetaan hankkeet, joissa on vahvaa yhteistyötä ja verkostotoimintaa."* muutetaan seuraavaksi *"Etusijalle asetetaan hankkeet, joissa on vahvaa yhteistyötä ja verkostotoimintaa, ja jotka merkittävästi tukevat liiton strategian ja muiden tavoiteasiakirjojen tavoitteiden saavuttamista."*
- yksittäisten yritysten liiketoiminnan tukemista koskeva virke *"Maakunnan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen liiketoiminnan kehittämiseen."* muutetaan seuraavaksi *"Maakunnan liitto ei voi valtioneuvoston alueiden kehittämisestä ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta antaman asetuksen 4 § nojalla myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen liiketoiminnan kehittämiseen."*
- rahoitushaun tarkkaa avauspäivämäärää ei lyödä lukkoon, vaan toimitaan mahdollisimman pian, kun TEM:n tarkempi ohjeistus on saatu.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- hyväksyä maakuntajohtajan kokouksessa muutetun ehdotuksen **Uudenmaan kriisirahoituksen avaamisesta**
- vahvistaa toimivaltuuksien enimmäismäärät seuraavalla tavalla: **Uudenmaan kriisirahoitus; maakuntajohtaja päättää rahoituksen myöntämisestä**
- tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusosoitus

MHS 16.11.2020 § 122

Tiivistelmä

Uudenmaan koronaepidemian ensimmäisen vaiheen kriisirahoitushaku on päättynyt ja siihen käytettävä yhteensä 1 milj. euroa on sidottu 13 hankkeelle. Uudenmaan liiton budjettirahoituksen osuus tästä tehtyjen hankepääätösten jälkeen on 366 300 euroa. Hankkeiden toteutusaikataulujen takia rahoituksen maksatukset siirtyvät vuodelle 2021. Liiton rahoitusosuus voidaan kattaa vuoden 2020 talousarviosta, koska kuluvana toimintavuotena on syntynyt säästöjä.

Asian yksityiskohtainen selostus

Maakuntahallitus päätti koronaepidemian puhjettua nopealla aikataululla 30.3.2020 § 50 Uudenmaan kriisirahoituksen (UKRI) avaamisesta. Päätöksen mukainen ensimmäisen vaiheen rahoitus epidemian vaikutusten lieventämiseksi koostui Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämästä maakuntien omaehtoisen kehittämisen määrärahasta, 650 000 euroa ja Uudenmaan liiton oman budjetin määrärahasta, 350 000 euroa.

Liiton omasta budjetista rahoitettava osuus oli tarkoitus kattaa valtuustolle kuluvan vuoden aikana valmisteltavan lisätalousarvion 2020 avulla. Lisätalousarviolle ei kuitenkaan ole tarvetta. Vuoden 2020 talousarvioon on syntymässä säästöjä mm. henkilöstökuluissa, koska vapautuneita vakansseja

on jätetty täyttämättä, ja asiantuntijapalveluiden ostoissa sekä matkustuspalveluissa, koska koronaepidemia käytännössä lopetti virkamatkat kokonaan.

Liiton osuus UKRI-rahoituksessa voidaan siis kattaa kuluvan vuoden talousarviosta. Rahoitusosuus on kasvanut hankehakemusten hyväksymisprosessissa 16 300 eurolla valintakriteerien ja rahoitushaun tavoitteiden täyttymisen perusteella ollen nyt yhteensä 366 300 euroa. UKRI-rahoituksella tuettavien hankkeiden toteutuksen aikataulujen takia hankemaksatukset päästään toteuttamaan vasta vuonna 2021. Rahoituskokonaisuus on selkeyden vuoksi tarkoituksenmukaista koota omaksi projektikseen.

Kriisirahoitusta saavien hankkeiden listaus löytyy Uudenmaan liiton nettisivuilta osoitteesta:

https://www.uudenmaanliitto.fi/rahoitus/uudenmaan_kriisirahoitus

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- perustaa 30.3.2020 § 50 päätetyn kriisirahoitushaun Uudenmaan liiton osuudesta UKRI -nimisen projektin
- nimetä projektin vastuujohtajaksi Juha Eskelisen
- tehdä vuoden 2020 talousarvioon määrärahamuutoksina yllä selostusosiossa esille tuoduista säästöistä yhteensä 366 300 euroa menokohtaan ”Uudenmaan liiton osuudet projekteihin”.

Vastuujohtaja:

Ossi Savolainen 040 589 8415

Valmistelija:

Inka Tikkanen 040 554 5538, Jukka Hynninen 044 299 0464

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- perustaa 30.3.2020 § 50 päätetyn kriisirahoitushaun Uudenmaan liiton osuudesta UKRI -nimisen projektin
- nimetä projektin vastuujohtajaksi Juha Eskelisen
- tehdä vuoden 2020 talousarvioon määrärahamuutoksina yllä selostusosiossa esille tuoduista säästöistä yhteensä 366 300 euroa menokohtaan ”Uudenmaan liiton osuudet projekteihin”.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusosoitus

Maakuntahallitus**§ 123****16.11.2020**

Johtajien antamat lausunnot**MHS 16.11.2020 § 123**

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §)

Liitteet

8	Lausunto Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksesta
9	Lausunto Loviisan ydinvoimalaitosta koskevasta ympäristövaikutusten
10	Lausunto Massax Oy:n (ent. Vekkox Oy) Massaholmin kiviainesaluetta ja maankaatopaikkaa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta
11	Lausunto Nurmijärven kunnalle Kirkonkylän Toreeni II asemakaavan muutoksen luonnosvaiheesta
12	Lausunto Vantaan Energia Oy:n vaarallisen jätteen polttolaitosta koskevasta YVA-ohjelmasta
13	Lausunto Viron merialuesuunnitelmaluonnoksesta ja sen ympäristöselostuksesta
-

Maakuntahallitus § 124 16.11.2020

Valmistuneita julkaisuja**MHS 16.11.2020 § 124**

Uudenmaan alueellinen selviytymissuunnitelma 2020–23; Uudenmaan liiton julkaisuja B 60 - 2020

Kaikki Uudenmaan liiton julkaisut:
www.uudenmaanliitto.fi/julkaisut

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi valmistuneen julkaisun.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä tiedoksi valmistuneen julkaisun.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukiello (Kuntalaki 410/2015 136 §)

Maakuntahallitus**§ 125****16.11.2020**

Kokousaikataulu tiedoksi**MHS 16.11.2020 § 125**

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset
– 7.12.

Maakuntavaltuuston kokous
– 15.12.

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous
– 7.12. mhs-kokouksen jälkeen

Maakuntahallituksen kokoukset kevätkaudella 2021

- 25.1.
- 22.2.
- 22.3.
- 26.4.
- 17.5.
- 14.6.

Edellisen käsittelyn jälkeen aikatauluun ei ole tehty muutoksia.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

---

Vuoden 2021 talousarvion sekä vuosien 2021-2023 toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen; Uudenmaan liiton aluekehitysrahaston sääntöjen muuttaminen

368/02.01.00/2020, 375/02.05.05.00/2020

MHS 16.11.2020 § 126

Tiivistelmä

Vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa Uudenmaan liiton toiminta jaetaan kahteen tulosryhmään: varsinaiseen toimintaan ja projekteihin. Varsinaisen toiminnan toimintamenot ovat 8,57 miljoonaa euroa, projektien 1,57 miljoonaa euroa. Talousarvio laaditaan alijäämäisenä. Toiminnassa korostuvat uuden EU-ohjelmakauden käynnistyminen ja toimenpiteet koronaepidemiasta toipumiseen ja elpymiseen. Toiminnalliset tavoitteet on laadittu strategialähtöisinä ja poikkihallinnollisina. Uudenmaan liiton aluekehitysrahastosta esitetään tuloutettavaksi yhteensä 500 000 euroa taloussuunnitelmakaudella 2021-2022 ja samalla esitetään maakuntavaltuustolle rahaston enimmäispääoman korottamista 0,5 miljoonasta eurosta 1,0 miljoonaan euroon.

Asian yksityiskohtainen selostus

Ehdotus vuoden 2021 talousarvioksi sekä vuosien 2021-2023 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi

Vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa Uudenmaan liiton varsinaisen toiminnan toimintamenot ovat 8 573 500 euroa. Vähennystä edellisvuoteen on yhteensä 97 000 euroa.

Toimintatulot ovat yhteensä 8 197 405 euroa, mikä on 318 995 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Jäsenkuntien maksusuudet ovat yhteensä 7 666 405 euroa eli 403 495 euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Jäsenkuntien maksusuutta laskettiin 5% vuoden 2020 maksusuuteen verrattuna johtuen koronan aiheuttamista muutoksista jäsenkuntien taloudelle. Maksusuudet laskutetaan kuutena tasasuuruisena eränä.

Liitossa hallinnoitavien projektien kokonaismääräraha on 1,57 miljoonaa euroa ja niiden kokonaisrahoitus muodostuu vuonna 2021 liiton omarahoitusosuudesta tai muusta kuntarahoituksesta (41,5%), valtion myöntämästä rahoituksesta (39,7%) ja EU-rahoituksesta (18,8%).

Talousarvion loppusummaksi muodostuu 10,14 miljoonaa euroa. Uudenmaan liiton aluekehitysrahastosta esitetään tuloutettavaksi 250 000 euroa vuonna 2021 ja 250 000 euroa vuonna 2022. Samalla rahaston sääntöjä ehdotetaan muutettavaksi niin, että jäsenkuntien enimmäispääoman määrä korotetaan 1,0 miljoonaan euroon. Talousarvio laaditaan 225 000 euroa alijäämäisenä.

Vuoden 2021 toiminnassa korostuvat uuden EU-ohjelmakauden käynnistyminen ja toimenpiteet koronaepidemiasta toipumiseen ja elpymiseen. Maakuntavaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet on laadittu strategialähtöisinä ja poikkihallinnollisina.

Muutokset Uudenmaan liiton aluekehitysrahastoon

Uudenmaan liitolla on aluekehitysrahasto, josta voidaan myöntää tukea aluekehityshankkeisiin. Rahaston käytöstä päättää maakuntahallitus. Maakuntajohtaja on oikeutettu päättämään rahaston käytöstä enintään 50 000 euroon asti hankkeissa, joiden kustannusarvio on enintään 100 000 euroa. Rahaston sääntöjen mukaan jäsenkuntien rahoittama osuus pääomasta on korkeintaan 500 000 euroa.

Maakuntahallitukselle esitetään talousarvioehdotuksen yhteydessä, että hallitus tekee yhteensä 500 000 euron suuruisen tuloutuksen liiton aluekehitysrahastosta vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaehdotukseen, 250 000 euroa vuodelle 2021 ja 250 000 euroa vuodelle 2022. Tuloutettavat aluekehitysrahaston varat kohdennetaan avustuksina uusmaalaisten toimijoiden, erityisesti kuntien ja/tai niiden kehittämissyhtiöiden, EU-hankehakemusvalmistelun tukemiseen koronakriisin aiheuttamassa vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Erityisesti kunnilla on yhä vähemmän resursseja EU-rahoitushakujen valmisteluun. Tukea voidaan myöntää myös korkeakouluille (yliopistot ja ammattikorkeakoulut), tutkimuslaitoksille sekä kolmannen sektorin toimijoille.

Uudenmaan kasvun ja toimintaedellytysten vahvistaminen kaikin mahdollisin keinoin on tarpeen. Uudenmaan liiton käytettävissä väline on aluekehitysrahasto. Hankevalmistelutuella voidaan parantaa uusmaalaisten toimijoiden hankehakemusten menestymismahdollisuuksia EU-rahoitushauissa.

Aluekehitysrahastosta nyt tuloutettaviksi suunniteltuja varoja ei ole tarkoitus käyttää kansallisista elvytysvaroista rahoitettavien hankkeiden eikä EU:n rakennerahastohankkeiden valmisteluun, vaan eri maiden välillä kilpailtujen EU-hankehakemusten valmisteluun. Valmisteluavustus koskisi seuraavia EU:n rahoituslähteitä: Horizon Europe, Life, Digital Europe, CEF, Erasmus, Interreg- ja ENI-ohjelmat sekä muut EU:n erillisohjelmat.

Rahoituksella tuettaisiin ensisijaisesti Uudenmaan älykkään erikoistumisen (RIS3) teemojen (Ilmastoneutraalius, Ihmisten kaupunki sekä Uudistuva teollisuus ja innovatiiviset palvelut) mukaista valmistelua. Tukea myönnettäisiin pääsääntöisesti enintään 20 000 euroa / 80% hankkeen valmistelukustannuksista ja sitä voitaisiin käyttää henkilöstökustannuksiin ja/tai ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden hankintaan. Aluekehitysrahaston käyttö raportoidaan toiminnan seurannan puolivuotisraportoinnin yhteydessä, 30.6. ja 31.12. tilanteissa.

Maakuntahallitukselle ehdotetaan tässä yhteydessä myös, että se esittää maakuntavaltuustolle Uudenmaan liiton aluekehitysrahaston sääntöjä muutettavaksi siten, että jäsenkuntien enimmäispääoman määrä korotetaan 1,0 miljoonaan euroon. Ehdotettu enimmäispääoman määrän korotus mahdollistaa rahaston varojen suunnitelmallisen mutta joustavan hyödyntämisen Uudenmaan koronapandemian jälkeiseen jälleenrakennukseen ja elpymiseen.

Aluekehitysrahaston sääntöjen mukaan maakuntavaltuusto voi kartuttaa rahastoa tilinpäätöksen mukaisesta tuloksesta. Rahastoa voidaan kartuttaa myös jäsenkuntien päättämällä muulla tavalla tai ulkopuolisella rahoituksella. Rahaston kartuttamiseen voidaan, maakuntavaltuuston niin päättäessä, hyödyntää jo 2020 talousarvioon syntymässä olevia säästöjä. Maakuntavaltuusto päättää asian vuoden 2020 tilinpäätöksen käsittelyn

---

yhteydessä.

Asian taustat

Valmistelu

Toiminta- ja taloussuunnitelma on valmisteltu johtoryhmän johdolla liiton ydintoimintojen yhteistyönä. Liiton yhteistyötoimikunta on käsitellyt talousarvion 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2021-2023 kokouksessaan 11.11.2020.

Jatkotoimenpiteet

Maakuntahallitus vastaa talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumisesta. Uudenmaan liiton hallintosäännön mukaan toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan maakuntahallitukselle sen päättämällä tavalla.

Talousarvion laatimisen yhteydessä on valmisteltu tehtäväkohtaiset käyttösuunnitelmat, jotka tarkentavat tehtävien sisältämiä määrärahoja. Hallintosäännön mukaisesti maakuntajohtaja voi tarvittaessa tarkistaa käyttösuunnitelmaa talousarviovuoden aikana.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää

- hyväksyä jäsenkuntaosuuksien laskutuksen liiton toimintaan talousarvion mukaisesti tasasuuruusina erinä kuusi kertaa vuodessa
- tehdä 500 000 euron suuruisen tuloutuksen Uudenmaan liiton aluekehitysrahastosta vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaan seuraavasti: 250 000 euroa vuonna 2021 ja 250 000 euroa vuonna 2022
- että talouden toteuma raportoidaan maakuntahallitukselle neljännesvuosittain, toiminnan toteutuminen puolivuositain, 30.6. ja tilinpäätöksen yhteydessä
- esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2021-2023
- esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto muuttaa Uudenmaan liiton aluekehitysrahaston sääntöjä siten, että jäsenkuntien rahoittama osuus pääomasta voi olla korkeintaan 1,0 miljoonaa euroa
- oikeuttaa liiton toimiston tekemään asiakirjaan teknisluonteisia korjauksia.

Vastuujohtaja:

Ossi Savolainen 040 589 8415

Valmistelija:

Inka Tikkanen 040 554 5538, Jukka Hynninen 044 299 0464

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **hyväksyä jäsenkuntaosuuksien laskutuksen liiton toimintaan talousarvion mukaisesti tasasuuruusina erinä kuusi kertaa vuodessa**
  - **tehdä 500 000 euron suuruisen tuloutuksen Uudenmaan liiton aluekehitysrahastosta vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaan seuraavasti: 250 000 euroa vuonna 2021 ja 250 000 euroa vuonna 2022**
  - **että talouden toteuma raportoidaan maakuntahallitukselle neljännesvuosittain, toiminnan toteutuminen puolivuositain, 30.6. ja tilinpäätöksen yhteydessä**
  - **esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman**
-

vuosille 2021-2023

- **esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto muuttaa Uudenmaan liiton aluekehitysrahaston sääntöjä siten, että jäsenkuntien rahoittama osuus pääomasta voi olla korkeintaan 1,0 miljoonaa euroa**
- **oikeuttaa liiton toimiston tekemään asiakirjaan teknislouhteisia korjauksia.**

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki 410/2015 136 §); päätös koskee valmistelua

Liitteet

14 Uudenmaan liiton talousarvio vuodelle 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023, mhs 16.11.2020, mv 15.12.2020

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakukiellot

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta (Kuntalaki 410/2015 136 §), koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa

Pykälät 115-121, 123-126 §

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät 122 §

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomainen ja –aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät 122 §

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Uudenmaan liitto
maakuntahallitus
Esterinportti 2 B
00240 Helsinki

sähköposti: toimisto@uudenmaanliitto.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on jätettävä toimiston aukioloaikana, viimeistään klo 15.45 oikaisuvaatimusajan päättymispäivänä.

Kunnan jäsenen ja kuntayhtymän jäsenkunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon (Kuntalaki 410/2015 140 §).

Tarkastettu pöytäkirja asetetaan nähtäväksi kokousta seuraavan viikon torstaina osoitteessa www.uudenmaanliitto.fi > päätöksenteko

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten ja millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.
